

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Technisch Instituut Heilig Hart te HASSELT

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	39107
Instelling	Technisch Instituut Heilig Hart
Directeur	Jef SCHOofs
Adres	Kleine Breemstraat 5 - 3500 HASSELT
Telefoon	011-25.33.58
Fax	011-87.20.18
E-mail	info@tihh.be
Website	http://www.tihh.be
Bestuur van de instelling	VZW VISO St.-Angela
Adres	Groenplein 6 - 3500 HASSELT
Scholengemeenschap	SGKSO Sint-Quintinus
Adres	Kempische steenweg 400 - 3500 HASSELT
CLB	Vrij CLB Regio Hasselt
Adres	Jan Palfijnlaan 2 - 3500 HASSELT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	01-12-2014, 02-12-2014, 03-12-2014, 04-12-2014, 05-12-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	05-12-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	28-01-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Jan MEERS
Teamleden	Elly DE KEYSER, Christian POTLOOT, Eric SUYS, Gabriël POPPE, Roger VAN DEN BORRE, Marc SMEULDERS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	4
1 SAMENVATTING.....	6
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Wiskunde in de B-stroom (2011/021).....	9
3.1.1.2 Techniek in de A-stroom (2010/017)	11
3.1.1.3 Frans in de A-stroom (2010/014)	12
3.1.1.4 Nederlands in de A-stroom en in tso tweede graad in Elektromechanica, Elektrotechnieken, Industriële wetenschappen, Mechanische technieken (2010/016 en 2012/001)	13
3.1.1.5 Specifiek gedeelte in tso tweede graad Mechanische technieken (2003/049)	15
3.1.1.6 Specifiek gedeelte in tso tweede graad in Elektrotechnieken (2009/002)	16
3.1.1.7 Wiskunde in tso derde graad in Elektromechanica (2004/023) en Industriële wetenschappen (2004/022).....	17
3.1.1.8 Specifiek gedeelte in tso derde graad in Autotechnieken (2012/041).....	20
3.1.1.9 Elektriciteit, elektromechanica en mechanica in tso derde graad in Elektromechanica (2012/045)	21
3.1.1.10 Elektriciteit, elektromechanica, elektronica-ICT en mechanica in tso derde graad in Industriële wetenschappen (2012/046).....	22
3.1.1.11 Project algemene vakken (PAV) met integratie van de modere vreemde taal Engels in bso tweede graad in Basismechanica, Elektrische installaties en Hout (2012/014)	23
3.1.1.12 Specifiek gedeelte in bso tweede graad Basismechanica (2006/068)	25
3.1.1.13 Hout in bso tweede graad in Hout (2006/054)	26
3.1.1.14 Specifiek gedeelte in bso tweede en derde graad in Elektrische installaties (2009/001 en 2013/017)	28
3.1.1.15 Specifiek gedeelte in bso derde graad in Auto (2012/027) en in bso derde graad in het specialisatiejaar Auto-elektriciteit (2007/008)	30
3.1.1.16 Bouw in bso derde graad in Ruwbouw (2011/046)	32
3.1.1.17 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	34
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	36
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	37
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	38
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	39
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	39
4.2 Leerbegeleiding	40
4.3 Evaluatiepraktijk.....	41
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	44
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	46
6.1 Wat doet de school goed?.....	46
6.2 Wat kan de school verbeteren?	46

6.3	Wat moet de school verbeteren?.....	47
7	ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	48
8	OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	48

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Technisch Instituut Heilig Hart Hasselt is een middelgrote centrumschool die een A- en een B-stroom in de eerste graad aanbiedt, en bso- en tso-studierichtingen in de studiegebieden Auto, Bouw, Hout en Mechanica-elektriciteit. Omdat de school kampt met een dalend aantal leerlingen, staat het onderwijsaanbod enigszins onder druk. Ook het infrastructurele masterplan en de onzekerheden in verband met de toekomstige campusherschikkingen wegen op de huidige schoolwerking. De school zit duidelijk in een transitiefase.

De schoolse prestaties van de leerlingen sporen voor de meeste studierichtingen met de Vlaamse gemiddelden. Het erkenningsonderzoek van een representatief deel van het onderwijsaanbod wijst uit dat voor een behoorlijk aantal vakken en studierichtingen de leerplanrealisatie voldoende tot kwaliteitsvol is. Toch worden in een aantal graden en/of studierichtingen de leerplandoelstellingen onvoldoende bereikt. Dat geldt voor Frans en Nederlands in de A-stroom, en voor Nederlands in een aantal studierichtingen in de tweede graad tso. Ook voor project algemene vakken in een aantal studierichtingen in de tweede graad bso en voor het vak bouw in de studierichting Ruwbouw in de derde graad bso bereiken de leerlingen de leerplandoelstellingen onvoldoende. Voor Nederlands en project algemene vakken zijn er ook problemen met de minimale materiële leerplanvereisten. De erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelen' resulteert in een eindadvies 'gunstig, beperkt in de tijd'.

De school heeft een doelgerichte kwalitatieve benadering uitgewerkt voor haar inspanningsverplichting aangaande de vakoverschrijdende eindtermen. De meeste eindtermen van de contexten 'mentale gezondheid' en 'omgeving en duurzame ontwikkeling' worden op een adequate manier nagestreefd. Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen via een cyclische verbeteringsdynamiek kan als een voorbeeld van goede praktijk worden beschouwd.

De school zet in op de verbreding van het zorgbeleid. Een team van coördinatoren vormt een front van aanspreekpunten waar leerlingen naartoe kunnen stappen met problemen van sociale of emotionele aard. Ook de leerbegeleiding wordt intensief opgebouwd/ontwikkeld. Centraal in deze ondersteuning staat de opwaardering van het leerlingvolgsysteem en de optimalisering van de informatie daaruit. Het beleid wil daarnaast met de verhoging van de professionaliteit van het lerarenteam een antwoord bieden op de pedagogisch-didactische evoluties. Een dynamisch nascholingsplan reikt hiervoor kansen aan. De doorlichting heeft uitgewezen dat de school hier nog een tandje kan bijsteken, want slechts weinig leraren engageren zich voor pedagogisch-didactische navormingen. De school heeft voor haar evaluatiepraktijk een visietekst ontwikkeld en organisatorische en procedurele aspecten vastgelegd, maar op het uitvoeringsniveau stellen zich nog een aantal uitdagingen, met name wat de gelijkgerichtheid betreft. De verantwoordelijkheid voor aspecten zoals validiteit, transparantie, efficiëntie, objectiviteit en normering ligt hoofdzakelijk bij de vakgroepen en bij de individuele leraren. Dat resulteert in kwaliteitsverschillen m.b.t. de evaluatiepraktijk.

De directie heeft een functioneel middenkader gecreëerd. Het kwaliteitszorgsysteem is nog fragmentarisch. De school verzamelt wel gegevens en heel wat initiatieven worden geanalyseerd en bijgestuurd. Het geheel heeft echter nog geen systematische en integrale aanpak. De school onderzoekt ook de doeltreffendheid van haar kwaliteitszorg nog onvoldoende stelselmatig. De kwaliteitsbewaking van de onderwijsprocessen en van de beleidsmatige initiatieven gebeurt nog niet krachtig genoeg tot op het uitvoeringsniveau. Veel vakgroepen spelen geen noemenswaardige rol in de kwaliteitsbewaking.

Uit het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving blijkt dat de infrastructuur op verschillende punten niet voldoet aan de eisen. De inspectie wil voor een aantal aspecten rekening houden met het masterplan. De tekorten betreffende de actuele toestand moeten echter zo snel mogelijk verbeteren. De inspectie rekent op het beleidsvoerend vermogen om die op korte termijn recht te zetten en spreekt daarom een advies 'gunstig, beperkt in de tijd' uit voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, Nederlands, techniek	
Graad 1 B	wiskunde	
Graad 1 Bouw- en houttechnieken	Frans, Nederlands, techniek	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans, Nederlands, techniek	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans, Nederlands, techniek	
Graad 1 Nijverheid	wiskunde	
Graad 2 BSO Hout	Engels, project algemene vakken	hout
Graad 2 BSO Basismechanica	Engels, project algemene vakken	specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Elektrische installaties	Engels, project algemene vakken	specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektromechanica	Nederlands	
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	Nederlands	specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen	Nederlands	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	Nederlands	specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Auto		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Auto-elektriciteit		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Ruwbouw		bouw
Graad 3 BSO Elektrische installaties		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Autotechnieken		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Elektromechanica	wiskunde	elektriciteit, elektromechanica, elektronica, mechanica, wiskunde
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	wiskunde	elektriciteit, elektromechanica, elektronica, mechanica, wiskunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Wiskunde in de B-stroom (2011/021)

Voldoet

De ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate nagestreefd. De leerbegeleiding gebeurt met de nodige betrokkenheid. Aan de minimale materiële vereisten om de doelstellingen na te streven wordt voldaan.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate nagestreefd. De leeractiviteiten respecteren de spiraalopbouw en de leerlijnen van het nieuwe leerplan. De drie hoofddomeinen zijn min of meer evenwichtig verdeeld over de beide leerjaren. De klemtoon op het domein 'meetkunde' ligt vooral in het beroepsvoorbereidend leerjaar, in het eerste leerjaar is de behandeling van meetkundedoelstellingen beperkt. In beide leerjaren staat dit domein echter stevast geprogrammeerd op het einde van het schooljaar. Door tijdsgebrek streven de leerlingen dan sommige domeingebonden doelstellingen onvoldoende na, o.a. rechten, rastertekeningen, spiegelingen en sommige ruimtetoepassingen.

De aandacht voor de domeinoverschrijdende doelen is aanwezig in elk leerjaar. Ze vormen een constante, maar vaak nog een (te) impliciete rode draad bij de inhoudelijke doelstellingen. De vakattitudes krijgen wel een extra accent, omdat de school met een vorm van attituderapportering werkt. De bekommernis voor de ontwikkeling van de functionele taalvaardigheid bij de leerlingen - schooltaal, instructietaal, wiskundetaal - kan nog groeien.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Aan de minimale materiële vereisten om de doelstellingen na te streven wordt voldaan. De meeste lokalen zijn uitgerust met een computer en een beamer. Het ICT-gebruik in de lessen omvat vooral de projectie van het bordboek en van occasionele demo's. De toegang tot computerlokalen en/of multimedialassen is te hoogdrempelig om leerlingen zelf actief aan de slag te laten gaan met eigentijdse wiskundige software of internetapplicaties. De school laat daarmee kansen onbenut op een functionele wiskundevorming voor B-stroomleerlingen. De leerlingen missen mogelijkheden om op hun niveau wiskundige inzichten te verwerven via visualisatie, grafische voorstellingen en dito animatie (meetkunde).

De lessen worden gegeven aan de hand van een leerwerkboek, wat de nodige structuur geeft aan het leerproces. De leerwerkboekgerichtheid is groot, hoewel het concept van het nieuwe leerplan uitnodigt om het handboek minder strikt en meer doelstellingengericht te gebruiken.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De school schuift voor de B-stroom een systeem van permanente evaluatie naar voor en rapporteert viermaal per schooljaar, waarbij bijna één derde van de totaalscore op '(vak)attitudes' staat. De resterende beoordeling gebeurt hoofdzakelijk op basis van schriftelijke overhoringen. Met deze productgerichte aanpak steunt de leerlingenevaluatie op een conservatieve benadering om de leeruitkomsten en het groeiproces van deze specifieke doelgroep in kaart te brengen. Er zijn enkele goede aanzetten tot innovatieve evaluatievormen die de procesevaluatie ondersteunen, maar over het algemeen slaagt de vakgroep er nog onvoldoende in het evaluatieproces integraal en permanent deel te laten uitmaken van het leerproces. Het betreft voorlopig veeleer een gespreide evaluatie.

De bevragingen zijn verzorgd en de beoordelingen zijn betrouwbaar en transparant. De evaluaties zijn representatief voor het gegeven onderwijs. De leerstofgerichtheid staat doorgaans voorop, waardoor de evaluatie niet altijd gerelateerd is aan de bredere leerplandoelen. Het 'competentie'-uitgangspunt dat het nieuwe leerplan propageert, is daarmee nog maar matig ontwikkeld. Voor parallelklassen overleggen de leraren onderling en wisselen ze inzichten en vragen uit.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerlingen worden met veel zorg als individu benaderd en er is aandacht voor een ordelijk klas- en leerklimaat als uitgangspunt. De kleine klasgroottes zijn een pluspunt. De didactische aanpak overstijgt het onderwijsleergesprek. Geregeld worden ook groepsvormende en interactieve werkvormen gepast ingeschakeld. De zorg voor de preventieve leerbegeleiding is degelijk. Het consequent inzetten op succesbeleving bij de leerlingen (correctiesleutels, groene pen) ondersteunt de motivatie. De afwezigheid van een vast lokaal hypothekeert de optimalisering van de leerbegeleiding en het vlotte nastreven van de leerplandoelstellingen. Zo wordt het inzetten van differentiërende werkvormen belemmerd door de afwezigheid van vaste computerfaciliteiten voor de leerlingen.

De remediërende leerbegeleiding uit zich positief onder de vorm van consequente feedback na de overhoringen, aangepast aan de persoonlijke noden van de leerling. De leraren sturen de acties op een actieve manier. De concrete aanpak en opvolging van de remediëringsacties hangen af van de betrokken leraar.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De leraren schrijven zich in in de algemene verticale vakgroepwerking van de school. Zij vinden echter vooral baat bij de horizontale werking binnen de eerste graad en binnen de B-stroom. De dagelijkse lespraktijk wordt er op een informele manier gedeeld, bevraagd en bijgestuurd. Deze spontane werking zorgt voor een interne dynamiek, maar er is ruimte voor meer systematisch overleg, bijvoorbeeld over de chronologische schikking van leerstofonderdelen in de jaarplanningen en over een grotere leerplangerichtheid. De onderwijskwaliteit wordt nog niet op een stelselmatige wijze onderzocht en bewaakt. De leraren hebben aandacht voor een kwaliteitsvolle en dynamische invulling van hun opdrachten, maar de initiatieven tot individuele professionalisering zijn leraargebonden. Het eigen didactisch handelen in de klas blijft een individueel gegeven.

3.1.1.2 Techniek in de A-stroom (2010/017)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Dit schooljaar is de evaluatie valide, maar vorig schooljaar was dit in 1A en 2IW niet het geval wegens de te theoretische invulling.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De meeste leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Aanvullend wordt, in samenwerking met het vak technische activiteiten, een aantal kwaliteitsvolle projecten gerealiseerd binnen de toepassingsgebieden die aansluiten bij het studieaanbod van de school. Uit agenda's, planningsdocumenten, cursusmateriaal en gesprekken blijkt dat het aanbod vorig schooljaar in 1A en 2IW, mede door tijdelijke personeelsswisselingen, onvolledig en onvoldoende afgestemd was op het leerplan. Het toepassingsgebied biochemie kwam in deze klassen onvolledig aan bod. De andere toepassingsgebieden worden kwaliteitsvol aangeboden, maar de nadruk lag vorig schooljaar nog te sterk op theoretische kennis en de sterk gestuurde uitvoering van practica binnen de toepassingsgebieden transport, energie, constructie en informatie- en communicatietechnologie. De doelstellingen i.v.m. oriëntatie in de maatschappij krijgen beperkte aandacht. Dit schooljaar worden de verscheidene onderdelen van het leerplan, kennis, vaardigheden en attitudes evenwichtig en op het verwachte beheersingsniveau aangeboden. Er is voldoende horizontale en verticale samenhang.
Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i> <i>Samenstelling klasgroepen</i>	De groepering van leerlingen in klassen is functioneel voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. Het leerlingenaantal laat individuele begeleiding toe. Dat pedagogisch comfort wordt soms nog onvoldoende benut om leerplangericht te werken en te differentiëren. De organisatie van de lesweek met blokken is functioneel voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt voor de meeste toepassingsgebieden over voldoende actuele leermiddelen voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. Het beschikbare didactisch materiaal en de schooluitrusting worden voor deze toepassingsgebieden efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de onderwijsdoelstellingen. Voor biochemie beschikt men niet over of maakt men geen gebruik van leermiddelen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Vorig schooljaar kwamen verscheidene onderwijsdoelstellingen in 1A en 2IW niet aan bod, waardoor de evaluatie in deze klassen niet valide is. De eindtermen en leerplandoelen i.v.m. 'hanteren' kwamen onvoldoende aan bod in de evaluatie die vorig schooljaar in sommige klassen uitsluitend gebaseerd was op reproductie van theoretische kennis. De evaluatiecriteria zijn sinds dit schooljaar transparanter uitgewerkt met criteria en cesuurbepaling per project. De rapportering geeft nog geen volledig en evenwichtig beeld van de leerplancomponenten.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het studiemateriaal is voldoende gestructureerd, maar slechts gedeeltelijk afgestemd op de leerplandoelstellingen. Grote delen van de leerboeken werden vorig schooljaar niet gebruikt. Dit schooljaar voldoet de individuele begeleiding van de leerlingen bij de uitvoering van hun werkopdrachten. De vakgroep is zoekende om de werkboeken aan te vullen met zelf uitgewerkte projectbundels.
Aanvangsbegeleiding <i>Ondersteuning beginnende leerkracht</i>	De aanvangsbegeleiding ondersteunt de leraar onvoldoende bij de leerplanrealisatie en de begeleiding van leerlingen. Vorig schooljaar werden de vervangende leraren onvoldoende begeleid i.v.m. de leerplangerichtheid en de afstemming van de evaluatie op de leerplannen.

3.1.1.3 Frans in de A-stroom (2010/014)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Het aanbod en de leerlingenevaluatie beantwoorden onvoldoende aan het leerplanconcept. Verscheidene klassen halen nipt voldoende tot onvoldoende resultaten.

Onderwijsaanbod	De kenniscomponent wordt te weinig geïntegreerd in het vaardigheidsonderwijs.
<i>Volledigheid</i>	De aangeleerde lexicale en grammaticale elementen functioneel kunnen
<i>Evenwicht</i>	inzetten om receptieve en productieve taaltaken uit te voeren, zijn
<i>Beheersingsniveau</i>	leerplandoelstellingen die op het leerlingenniveau onvoldoende worden
<i>Samenhang</i>	gerealiseerd.

De receptieve en productieve vaardigheden komen aan bod in het onderwijs- en leerproces, maar op een te laag verwerkingsniveau. De leerplandoelstellingen worden met een variatie van tekstsoorten nagestreefd, maar onvoldoende gerealiseerd in hoofdte van de leerlingen. Veel leerlingen stromen uit het basisonderwijs in met een weinig gunstige beginsituatie, zodat de leraren nog veel moeten inzetten op het bijbrengen van ondersteunende kennis voor de uitvoering van taaltaken. Een goede articulatie, de kennis van elementaire woordenschat en het correcte gebruik van elementaire grammaticale regels zijn vaak nog geen verworvenheden bij de aanvang van het secundair onderwijs. Ook in het tweede leerjaar zitten heel wat leerlingen met een te laag kennis- en beheersingsniveau. Vooral de leerplandoelstellingen gesitueerd op het structurerende niveau zijn daarom voor die leerlingen moeilijk haalbaar, zeker wat de productieve vaardigheden betreft.

Uitrusting	Er wordt grotendeels voldaan aan de minimale materiële vereisten. De leraren
<i>ICT</i>	proberen ICT te integreren in de lessen, maar slagen daarin niet altijd wegens de
<i>Inzet uitrusting</i>	bepaalde beschikbaarheid van de ICT-lokalen. Niet in elk lokaal waar lessen Frans
<i>Leermiddelen</i>	gegeven worden, voldoet de projectieapparatuur aan de kwaliteitsvereisten.

Evaluatiepraktijk	In de leerlingenevaluatie komen de verscheidene leerplancomponenten aan bod,
<i>Evenwicht</i>	maar zij is onvoldoende valide, gezien de vraagstelling die aanstuurt op
<i>Volledigheid</i>	reproductie van elementaire kennis en basiskennis op zich. Net zoals in het
<i>Beheersingsniveau</i>	aanbod wordt in de evaluatie het integratieprincipe - lexicon en grammatica in
<i>Transparantie</i>	samenhang met taalhandelingen van de leerlingen binnen de vaardigheden - te
	weinig gevolgd en toegepast.

Aangezien de vaardigheden op het hoogste niveau in de leerplanhiërarchie staan, is er een fundamentele onlogica in de leerlingenresultaten: sommige leerlingen halen onvoldoende resultaten voor taalbeschouwelijke 'kennis', maar voldoende resultaten voor de vaardigheden, hoewel die in principe op de hogere verwerkingsniveaus moeten worden gesitueerd en gerealiseerd. De puntengewichten en beoordelingscriteria roepen dan ook vragen op.

De klassikale gemiddelden op schooljaarbasis voor het vak liggen algemeen onder de gemiddelden voor andere vakken. Verscheidene klassen halen nipt voldoende tot onvoldoende resultaten. Een aantal leerlingen haalt alleen onvoldoende voor het vak Frans, terwijl zij voor de andere vakken voldoende resultaten neerzetten.

Leerbegeleiding De lessen verlopen in een aangename sfeer. De titularissen doen hun best om de leerlingen te motiveren. Zij ondersteunen hun leerproces met gestructureerd onderwijs. Er is aandacht voor leren leren en leren plannen, ook vanuit de invalshoek van de betrokken vakoverschrijdende eindtermen. Sommige plannings- en voorbereidingsdocumenten voor de leerlingen gaan echter te sterk uit van grammaticale en lexicale kennisinhouden, veeleer dan van doelgerichte taaltaken.

*Preventief
Curatief*

De leraren spelen in op individuele leermoeilijkheden met remediëringsoefeningen en -opdrachten. Aangezien cognitie nog als een doelstelling op zich wordt aangezien, zijn sommige remediërende initiatieven gericht op kennisverwerving, veeleer dan op vaardigheidsontwikkeling, zodat ze te weinig effectief zijn.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep beschikt over knowhow wat de didactische aanpak en het klassenmanagement betreft. De leden van de vakgroep hebben een gedegen vakkennis en vervullen in hun mondeling en schriftelijk taalgebruik een voorbeeldfunctie. Een gelijkgerichte visie ontbreekt echter nog, onder meer wat de integratie van vaardigheden en kennis betreft in het aanbod en in de context van taaltaken. Op het vlak van de leerlingenevaluatie dringen zich professionaliseringsinitiatieven en bijsturingen op.

3.1.1.4 Nederlands in de A-stroom en in tso tweede graad in Elektromechanica, Elektrotechnieken, Industriële wetenschappen, Mechanische technieken (2010/016 en 2012/001)

Voldoet niet

De leerplanvisie wordt niet gelijkgericht en niet in voldoende mate gevolgd. Het onderwijsaanbod en de leerlingenevaluatie zijn onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De school voldoet niet aan de minimale materiële leerplanvereisten, wat de ICT-integratie belemmert.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De receptieve en productieve vaardigheden krijgen een plaats in het onderwijs- en leerproces, gekoppeld aan de behandeling van een variatie van tekstsoorten. Daarnaast worden vaardigheidsstrategieën en leerstrategieën ontwikkeld aan de hand van de OVUR-procedure en in het teken van de vakoverschrijdende eindtermen leren leren.

De integratieprincipes die de leerplannen voorschrijven, worden echter te beperkt toegepast, waardoor het aanbod in beide graden onevenwichtig is. De koppeling van luisteren en spreken/gesprekken voeren, respectievelijk van lezen en schrijven, gebeurt niet systematisch. Bovendien wordt de integratie van vaardigheden en taalbeschouwing in onvoldoende mate geïmplementeerd. In tegenstelling tot wat de leerplannen vragen, wordt taalbeschouwing te weinig opgevat als een samengaan van kunnen en kennen. In de lespraktijk wordt die component nog overwegend gereduceerd tot het aanbod van geïsoleerde spraakkunstige en lexicale inhouden, respectievelijk van spellingregels en -oefeningen. Inzicht in het taalsysteem wordt met andere woorden niet consequent en systematisch gegenereerd vanuit de reflectie op het eigen en andermans taalgebruik.

In de eerste graad worden voldoende aanzetten gegeven tot literaire competentie via leesplezier. In de tweede graad maakt de literatuurcomponent deel uit van het aanbod. Bij de behandeling van literaire teksten wordt echter noch gelijkgericht noch consequent uitgegaan van de tekstervarende manier van lezen op het niveau van de leerlingen in de betrokken tso-studierichtingen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Voor het onderwijs Nederlands voldoet de school niet aan de minimale materiële leerplanvereisten. De school beschikt over twee computerlokalen, die een hoge bezettingsgraad hebben en daardoor moeilijk te reserveren zijn. Bovendien staan er te weinig pc's ter beschikking voor grotere klassen of lesgroepen. Dat belemmert de realisatie van de eindtermen en leerplandoelstellingen waarvoor volwaardige ICT-ondersteuning noodzakelijk is.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leerlingen worden geëvalueerd aan de hand van toetsen, taken en examens. De vragen en opdrachten peilen naar kennis, vaardigheden en inzicht. Aangezien de leerlingenevaluatie een weerspiegeling van het curriculumaanbod is, worden ook in de toetsing vaardigheden en taalbeschouwelijke kennis te veel verkaveld. Taalbeschouwelijke kennis en inzicht worden te weinig getoetst en beoordeeld in de context van taaltaken. De toetsing van taalbeschouwelijke kennis op zich beantwoordt niet aan de leerplanvisie op de component taalbeschouwing. Sommige vragen met betrekking tot literatuur zijn te theoretisch voor dit leerlingenprofiel. De vraagstelling is algemeen te weinig afgestemd op te verwachten verwerkings- en beheersingsniveaus. In de opdrachten voor de productieve vaardigheden is de variatie van tekstsoorten te beperkt. De beoordelingscriteria worden niet systematisch geëxpliciteerd, zijn te weinig transparant en sluiten te weinig aan bij de leerplandoelstellingen. Door de verschillende visies die in de vakgroep leven, zijn er grote leraargebonden kwaliteitsverschillen en verschillende gradaties van leerplangerichtheid in de toetsing. Dat blijkt flagrant uit de verschillende puntenverdelingen en puntengewichten: vaardigheden en 'kennis' staan leraargebonden in een verhouding van 30 % - 70 %, 40 % - 60 %, 50 %- 50 % of 60 % - 40 % tegenover elkaar. Het gebeurt dat 'kennis' en vaardigheden elk op hetzelfde aantal punten staan, maar tot een verschillend percentage herleid worden, waarbij 'kennis' toch nog altijd een minimumgewicht van 40 % toebedeeld krijgt. Soms krijgen klassieke dictees hetzelfde puntengewicht als de receptieve vaardigheden. De puntenverhouding tussen productieve en receptieve vaardigheden is divers. Ook in de toetsing ontbreekt vaak de bewuste koppeling van luisteren en spreken/gesprekken voeren, respectievelijk van lezen en schrijven. Sommige kopijen bevatten globale puntenoverzichten, andere geven weinig of geen indicaties van het beheersingsniveau van de leerlingen ten aanzien van de vaardigheden.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Voor de taalscreening wordt gebruikgemaakt van een toets die peilt naar de kennis van de woordenschat, de woordsoorten, de spelling en de zinsontleding. Ook de vragen onder het lemma 'tekst' hebben bijna uitsluitend te maken met lexicale en grammaticale aspecten. De resultaten kunnen met andere woorden weinig of geen indicaties geven van de beginsituatie van de leerlingen ten aanzien van de eindtermen en leerplandoelstellingen voor de eerste graad. Het klassenmanagement is afgestemd op de ondersteuning van het leerproces, met veel aandacht voor de studiehouding, de creatieve inbreng van de leerlingen en het correcte taalregister. Naast het leergesprek worden activerende werkvormen toegepast. Het onderwijs Nederlands wordt aan de hand van projecties zo aanschouwelijk mogelijk gemaakt, zeker in de eerste graad.

Op het vlak van preventie zetten de leraren in op leren leren en leren structureren, onder meer aan de hand van de OVUR-procedure. Aangezien de evaluatie niet systematisch beantwoordt aan de validiteitsvereisten, is ook de remediëring niet systematisch leerdoelgericht.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Er is formeel en informeel overleg binnen de vakgroep, dat echter nog niet tot gelijkgerichtheid heeft geleid. Gelijkgerichtheid ontbreekt zowel binnen de graden als graadoverstijgend. De gevolgde nascholingen (bv. de nascholing met betrekking tot het leerplan-2012 voor de tweede graad) worden leraargebonden in uiteenlopende mate geïmplementeerd. Op die manier wordt geen garantie geboden, noch voor een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie binnen de respectieve graden, noch voor een kwaliteitsvolle en consistente invulling van de verticale leerlijn over de graden heen.

3.1.1.5 Specifiek gedeelte in tso tweede graad Mechanische technieken (2003/049)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd en de evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Alle onderwijsdoelstellingen worden effectief aangeboden aan de hand van motiverende werkopdrachten en bij het leerplan aansluitend cursusmateriaal. Voor praktijk werken de leerlingen zelfstandig, gemotiveerd en met zin voor nauwkeurigheid en afwerking aan de goed georganiseerde werkopdrachten. Voor technisch tekenen, technologie en mechanica voldoet het studiepeil. De verschillende onderdelen van het leerplan, kennis, vaardigheden en attitudes worden evenwichtig aangeboden. Het aanbod is voldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de onderwijsdoelstellingen. De onderwijsdoelstellingen worden geïntegreerd aangeboden. Het aanbod vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang.

Onderwijsorganisatie

*Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen*

De groepering van leerlingen, de indeling van het curriculum en de organisatie van de lesweek zijn functioneel voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen en voldoende uitgeruste werkplaatsen voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. De CNC (Computer Numerical Control) -infrastructuur (praktijk) en ICT-uitrusting (technisch tekenen) worden gepast aangewend. De school zet het beschikbare didactisch materiaal en de schooluitrusting in met het oog op het bereiken van de onderwijsdoelstellingen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Alle onderwijsdoelstellingen komen effectief, evenwichtig en met voldoende diepgang aan bod in de evaluatie. Er is voldoende evenwicht tussen de beoordeling van de leerplandoelstellingen en die van de vakattitudes. Het beheersingsniveau voldoet. De leerlingen zijn op de hoogte van de evaluatiecriteria, maar de rapportering voor technische vakken is niet transparant. Doordat alle vakken geclusterd worden, is het onduidelijk waarop voldoende of onvoldoende gescoord wordt.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De werkopdrachten en het studiemateriaal zijn gestructureerd en voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De leraren gebruiken activerende werkvormen, differentiatie, inoefenen van leerstrategieën, instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelen. Verscheidene werkopdrachten en/of projecten getuigen nog niet van modern design. De leraren zorgen voor remediëring en geven feedback aangepast aan de noden van alle leerlingen.

3.1.1.6 Specifiek gedeelte in tso tweede graad in Elektrotechnieken (2009/002)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De school beschikt over voldoende uitrusting ter ondersteuning van de leerplanrealisatie en zet deze efficiënt in.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het specifiek gedeelte wordt in voldoende mate gerealiseerd. De leerlingen krijgen de leerplandoelstellingen geclusterd in drie deelvakken aangeboden onder de benaming PV realisaties elektriciteit, TV installatiemethoden en TV elektriciteit. De school gebruikt die als vakbenamingen en stemt haar lesopdrachten, leerlingenevaluatie en rapportering daarop af.

De meeste basiswetenschappelijke doelstellingen omtrent elektriciteit worden geïntegreerd aangeboden. Een meerwaarde voor de afdeling vormt het aanbrengen van de technisch-theoretische competenties vanuit het proefondervindelijk waarnemen. Via eenvoudige labo-opdrachten krijgen de leerlingen inzicht in de formules en de theorie achter de praktijk. Een minpunt vormt het te theoretisch en te diepgaand aanreiken van een aantal theoretische leerplandoelstellingen. Dat verklaart deels de lage leerlingencijfers van vorig schooljaar.

De praktijkopdrachten worden via deelprojecten opgebouwd. Die schenken aandacht aan de voorbereiding, planning, kostprijsberekening en selectie van het materiaal voor een bepaalde toepassing. De deelprojecten zijn gekozen in een logisch en pedagogisch continuüm. De waarheidsgetrouwe uitvoering van de oefeningen vormt een meerwaarde voor de afdeling. Op het einde van de tweede graad zijn de leerlingen in staat tot de realisatie van een moderne huishoudelijke installatie, rekening houdend met de nieuwste technologische ontwikkelingen. De doelstellingen betreffende het opsporen en verhelpen van mogelijke storingen in eenvoudige huishoudtoestellen zijn vorig schooljaar niet aan bod gekomen. De leraren besteden jaarlijks de nodige aandacht om ook via werfbezoeken relevante praktijkervaring op te doen. Via de cluster 'technisch tekenen' verwerven de leerlingen een degelijke basis om schema's te lezen, zelf te ontwerpen en op te bouwen. De algemene doelstellingen omtrent veiligheid en milieu krijgen doorheen het schooljaar de nodige aandacht.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De leerlingen huizen sinds dit schooljaar in goed uitgeruste werkplaatsen en vaklokalen. De afdeling beschikt over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de doelstellingen en zet die efficiënt in. Er zijn voldoende computers beschikbaar om de ICT-integratie vlot te laten verlopen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatiepraktijk is voldoende valide, maar verloopt overwegend traditioneel. De school hanteert een vorm van gespreide evaluatie, waarvan toetsen, taken, praktijkopdrachten en examens deel uitmaken.

Wat de praktijkopdrachten betreft, worden de leerlingen leraarafhankelijk met een verschillend document beoordeeld. Bovendien is ook het aandeel van kennis, vaardigheden en attitudes in de evaluatie sterk leraarafhankelijk. Duidelijke transparante criteria voor de beoordeling ontbreken, waardoor de leraren overwegend individueel en naar eigen goeddunken handelen.

De evaluatiepraktijk van de technische vakken vertaalt zich in taken, toetsen, laboverslagen, tekeningen en examens. Heel wat van die evaluaties zijn kennis- en reproductiegericht. De evaluatiestukken en rapportcommentaren bevatten weinig tot geen leerondersteunende feedback, noch aanwijzingen over de effecten van de voorbije remediëring.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerbegeleiding speelt goed in op de beginsituatie en behoeften van de leerlingen en wordt gekenmerkt door een individuele aanpak. Instromende leerlingen uit het aso en niet-technische richtingen krijgen via differentiatie extra leerbegeleiding om hun achterstand weg te werken. Het klassenmanagement is doorgaans professioneel en is erop gericht de leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden en optimale slaagkansen te bieden.

De projectbundels zijn degelijk opgesteld: elk deelproject start vanuit een duidelijke probleemomschrijving en verloopt vrij gestructureerd volgens het technologisch proces. Het studiemateriaal betreffende de technische component resulteert in een versnipperd, veeleer dan in een samenhangend geheel. Het bestaat uit zelfontwikkeld materiaal en kopieën uit leerwerkboeken en ondersteunt het leerproces onvoldoende.

Bij de realisatie van hun project kunnen de leerlingen rekenen op kwaliteitsvolle procesbegeleiding in de vorm van frequente tussentijdse en doelgerichte feedback. Leerlingen met zwakke resultaten kunnen voor remediëring steeds bij het team terecht. Feedback daarover is zowel binnen het elektronisch leersysteem als op het rapport grotendeels afwezig. Daardoor kan het effect ervan ook moeilijker worden opgevolgd of aangewend bij de klassenraden.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep werkt dynamisch en geëngageerd. Ze bewaakt het aanbod van de doelstellingen op basis van een kruistabel, vorderingsplannen en regelmatig informeel overleg. Deze aanpak garandeert de volledige leerplanrealisatie. Binnen de vakgroep zijn echter weinig initiatieven noch afspraken te vinden over een gelijkgerichte aanpak van de evaluatiepraktijk binnen de afdeling. Het beleid stuurt de werking van het formeel overleg wel aan, maar volgt die niet systematisch op, waardoor knelpunten, waaronder de haperende evaluatiepraktijk en de beperkte formele verslaglegging van de vakgroep, niet gedetecteerd worden. De deelname aan vooral vakgebonden navormingen is behoorlijk.

3.1.1.7 Wiskunde in tso derde graad in Elektromechanica (2004/023) en Industriële wetenschappen (2004/022)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende gerealiseerd. De evaluatie is representatief voor de geziene leerstof. De minimale materiële vereisten zijn aanwezig.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerlingen krijgen de leerplandoelstellingen over het algemeen kwaliteitsvol aangeboden, maar er zijn knelpunten en slordigheden. Dat weegt op de diepgang van een aantal leerplandoelstellingen. De leerlingen behandelen sommige uitbreidingsdoelen uitvoerig (stelsels in het eerste jaar Elektromechanica, integratietechnieken in het tweede jaar Industriële wetenschappen), terwijl andere doelstellingen niet volwaardig kunnen worden afgewerkt (financiële algebra in het tweede jaar Elektromechanica, ruimtemeetkunde en vlakke analytische meetkunde in het tweede jaar Industriële wetenschappen), onder andere door tijdsgebrek op het einde van het schooljaar. Met de beperkte uren besteed aan de vlakke meetkunde realiseren de leerlingen niet alle doelstellingen

voldoende diepgaand. In beide studierichtingen haalt 'statistiek en kansrekenen' nog niet de helft van het urenquotum dat het leerplan vraagt. Voor de realisatie van sommige doelstellingen kiest de vakgroep voor een technische benadering met ICT-routines, wat niet altijd resulteert in een voldoende wiskundige diepgang. De optie om financiële algebra als keuzeonderwerp aan te bieden in zowel Elektromechanica als in Industriële wetenschappen is op zijn minst merkwaardig, gezien het profiel van beide studierichtingen.

De basisdoelstellingen in verband met 'mathematiseren' krijgen in beide studierichtingen slechts indirect aandacht ('vraagstukken'). Ook de leerplandoelstellingen i.v.m. de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes komen in beide studierichtingen veeleer intuïtief aan bod. Er zijn weinig sporen van een gerichte werking, bijv. rond denk- en redeneervaardigheden, taalvaardigheden, leervaardigheden en/of onderzoeksvaardigheden (IW).

De wiskundige vorming is bevredigend, maar resulteert in veeleer gemiddelde beheersingsniveaus. De knelpunten in de leerplanrealisatie worden in beide studierichtingen veroorzaakt door een gebrekkige leerplangerichtheid en een ontoereikende reflectie over het onderwijsproces (planning, effectiviteit, keuzes).

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De meeste lokalen zijn uitgerust met een computer en beamer. De bezochte lokalen zijn wiskunde-vriendelijk aangekleed. De mate van ICT-integratie in de lessen hangt af van de betrokken leraar. Leerlingen en leraren maken vlot gebruik van het gekozen grafisch rekentoestel. Dat krijgt een prominente plaats in het didactisch gebeuren en levert een pertinente meerwaarde voor het aangeboden wiskundeonderwijs. Het is een voorbeeld van goede praktijk.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluaties zijn voldoende representatief voor de behandelde leerstofinhouden. Er is voornamelijk aandacht voor productevaluatie aan de hand van schriftelijke overhoringen. Andere evaluatievormen komen slechts mondjesmaat aan bod. De leraren werken bijvoorbeeld nog weinig met elementen van procesevaluatie, zoals taken, voorbereidingen, zelfstandig werk. Er zijn geen afspraken gemaakt over de (doelgerichte) evaluatie van vaardigheden en/of vakattitudes. Daardoor is de evaluatiepraktijk vooral kennisgericht.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De examenvragen zijn verzorgd, de verbeteringen en de scores zijn betrouwbaar. De afstemming van de moeilijkheidsgraad op de verwachtingen van de leerplandoelstellingen is veeleer matig. De examenvragen richten zich voornamelijk op de standaardoplossingsprocedures en -strategieën. De vraagstelling is niet altijd gedifferentieerd en daarom weinig ambitieus voor de hogere beheersingsniveaus. De lessen verlopen op een gestructureerde wijze. Het klassieke onderwijsleergesprek is de overheersende werkvorm. Meer activerende werkvormen, zoals groepswork en zelfstandig leren, worden nog weinig systematisch ingezet. Zowel de preventieve leerbegeleiding als de remediëring wordt overgelaten aan de professionaliteit van de individuele leraar, waardoor de invulling verschilt per klas.

De preventieve leerbegeleiding is sowieso niet sterk uitgebouwd, de curatieve aanpak overheerst. Leerlingen kunnen altijd een beroep doen op de leraren voor remediëring door extra uitleg, extra oefeningen of inhaallessen. De verantwoordelijkheid om extra oefeningen te vragen en/of te maken wordt vooral bij de leerlingen gelegd. De opvolging van de remediëringsacties is nog beperkt.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroepwerking is verticaal georganiseerd over alle graden heen. De formele werking is bescheiden en weinig dynamisch. Er zijn maar sporadische samenkomsten en dan nog meestal op vraag van het beleid. De onderwerpen zijn extern opgelegd en worden vaak vormelijk behandeld. De vakgroep levert als dusdanig weinig bijdragen aan de kwaliteitsbewaking op systeemniveau. Didactische thema's en ontwikkelingen, zoals preventieve leerbegeleiding, vaardigheden/attitudes, leren leren en procesevaluatie zijn geen onderwerp van stelselmatig overleg of beslissingen.

Daarnaast is er een reële maar ongeorganiseerde samenwerking, vaak per graad, die steunt op informele contacten. De dagelijkse lespraktijk wordt zo gedeeld, bevestigd en bijgestuurd. Die spontane werking zorgt onmiskenbaar voor een zekere dynamiek, maar resulteert niet in een grotere gelijkgerichtheid. Het eigen didactisch handelen in de klas blijft in zeer sterk mate een individueel gegeven.

De leraren hebben aandacht voor de kwaliteitsvolle invulling van hun opdrachten, maar de deskundigheidsbevordering steunt meestal op persoonlijke initiatieven. Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting heeft de vakgroep een beperkt aantal nascholingen gevolgd. De nascholingen hebben weinig impact op de lespraktijk en op de ontwikkelingsdynamiek van de vakgroep.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

In de studierichting Industriële wetenschappen is het niet duidelijk welke leerplanversie precies gevolgd wordt. De vakgroep geeft aan dat dit gebeurt op basis van zes uren + twee complementaire uren (versie 1), maar alle leerlingen hebben sedert de laatste twee schooljaren de keuze gemaakt voor acht lessen (versie 2). Daardoor is het niet helder welke onderwerpen verplicht zijn en welke een uitbreiding uitmaken; of ze een complementair statuut hebben dan wel of ze onderdeel zijn van het specifiek gedeelte. De inspectie stelt vast dat de leraren een vorm van vermenging van verschillende opties hanteren. De school moet een correcte en ondubbelzinnige beslissing nemen, waarmee ze duidelijk maakt op welke basis ze het specifiek gedeelte concreet wil invullen.

Door allerlei lesuitval tijdens het vorige schooljaar haalden de leerlingen in beide studierichtingen op jaarbasis amper het minimum aantal lessen van de lessentabel; een klas bereikte die ondergrens zelfs niet. De school en de vakgroep moeten conform de regelgeving de onderwijstijd bewaken waarop de leerlingen recht hebben.

Omdat de lesuitval zich meestal situeert in het derde trimester, is de effectieve onderwijstijd daar relatief gezien zo minuscule dat de validiteit van de evaluatie onder druk komt. Het betreft immers een te klein aandeel van de leerstof, dat echter hetzelfde gewicht in de jaarscore krijgt als de evaluatie van de behandelde leerstof in de respectieve andere trimesters.

3.1.1.8 Specifiek gedeelte in tso derde graad in Autotechnieken (2012/041)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De materiële uitrusting voldoet en de evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen bereiken voor het grootste deel van de leerplandoelstellingen het minimaal vereiste beheersingsniveau. De grote technische bagage van de leraren en hun voeling met de praktijk staan daarvoor borg.

Het specifiek gedeelte van de derde graad tso autotechnieken wordt ingedeeld in deelvakken naargelang van de expertise van de betrokken leraren. Er wordt een planningsdocument gehanteerd om deze vakken op elkaar af te stemmen. De leraren overleggen verder weinig om de jaarplanning aan elkaar aan te passen, om de geïntegreerde aanpak uit het leerplan beter te realiseren en om overlappingen uit te sluiten.

De geïntegreerde proef (GIP) is een bundel met opzoekopdrachten waarvoor te weinig verwerking of eigen inbreng nodig is. De praktische realisatie ontbreekt. De lessentabel van de studierichting telt nochtans bijna evenveel lestijden praktijk als lestijden theorie en het leerplan vraagt een projectmatige aanpak met een zeer brede integratie.

De leerlingen werken tijdens de praktijklessen aan herstellingen van auto's en projecten. Het werken aan deze hedendaagse wagens is een meerwaarde indien de werkzaamheden in functie van de leerplanrealisatie gekozen worden.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

Samenstelling klasgroepen

De leerlingen volgen de theorielessen in kleine groepen. Dat maakt een gemakkelijke interactie met de leraar mogelijk. De praktijklessen staan voor een groot deel parallel geroosterd met andere lesgroepen van dezelfde graad, maar de werkplaats is in twee delen gescheiden en biedt genoeg mogelijkheden om efficiënt te werken. Alle praktijklessen en zelfs een deel van de theorielessen worden in blokken gepland in het uurrooster. Er wordt zodoende functioneel gebruikgemaakt van de beschikbare lestijden.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De minimale didactische uitrusting is aanwezig. Voor de weinige activiteiten waarvoor modern materiaal ontbreekt (wieluitlijning) gaan de leerlingen naar gespecialiseerde werkplaatsen om daar te oefenen. Voor de basisvaardigheden is ook hiervoor de nodige uitrusting aanwezig. In één lokaal praktijk realisaties auto staan veel machines en meetapparatuur die buiten gebruik zijn. Met de huidige invulling van de lessen ondersteunen die het lesgebeuren ook niet. Er zijn in dat lokaal geen leermiddelen om de leerlingen zelf te laten meten en experimenteren. Dat gebeurt alleen met demonstraties van de leraar. Daardoor krijgen de lessen een te sterk theoretisch karakter.

In de vaklokalen zijn steeds een computer en projectieapparatuur beschikbaar voor de leraren. Ze ondersteunen hiermee het lesgebeuren. In de lessen wordt veelvuldig gebruik gemaakt van aangepaste didactische software, maar er is geen mogelijkheid voor de leerlingen om die daar zelf te gebruiken. Ze kunnen thuis wel voorbereidingen en eigen oefeningen maken.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Bij de meeste deelvakken worden de leerlingen op examens met praktijkgerichte problemen geconfronteerd. Die vragen sluiten goed aan bij de opvatting van het leerplan. Andere examenvragen toetsen te vaak zuivere kennisreproductie. De leerplandoelstellingen rond kwaliteitsbeheersing, kostprijs, planning en organisatie worden nauwelijks geëvalueerd.

De leraren ontwikkelen een instrument voor de opvolging en de evaluatie van de praktijklessen. Dat gebeurt tot op heden op een weinig systematische manier. De leraren hanteren geen transparante evaluatiecriteria voor de evaluatie van de projecten. De leerlingen worden niet voldoende betrokken bij de evaluatie, zodat zijzelf te weinig eigenaar van hun leerproces worden. Er zijn initiatieven om daaraan iets te doen, maar die nieuwe evaluatiefiches zijn nog niet in gebruik genomen. Er is nog geen gezamenlijke inspanning van de vakgroep gekomen om een uniform en breed gedragen evaluatie-instrument te maken.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerboeken die de vakgroep recentelijk koos, zijn geschikt voor en aangepast aan het studierichtingsprofiel. De leraren ondersteunen de lessen met visueel materiaal dat zij projecteren. De leraren hanteren de correcte vaktaal en stimuleren dat gebruik ook bij de leerlingen. De leerlingen worden tijdens de theorielessen echter weinig geactiveerd met gevarieerde werkvormen. In de lessen wordt te weinig gedifferentieerd.

Niet in alle deelvakken zijn de activiteiten en de werkvormen aangepast om de leerstof op het juiste beheersingsniveau aan te brengen. Er wordt niet gemeten en geëxperimenteerd om nieuwe begrippen of verbanden aan te leren. Doceren is nog steeds de regel in veel lessen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De directie stelt soms nascholingen voor, maar ook leraren nemen daarvoor zelf initiatief. De directie volgt dat nauwelijks op met behulp van de nascholingskalender. Er wordt niet bijgeschoold rond pedagogische of didactische thema's.

3.1.1.9 Elektriciteit, elektromechanica en mechanica in tso derde graad in Elektromechanica (2012/045)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De evaluatie is afgestemd op het curriculum.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Om het leerplangedeelte met de pedagogische benaming 'elektromechanische processen' te realiseren, kiest de school voor het aanbieden van de vakken elektriciteit, elektromechanica en mechanica. Zij stemt haar lesopdrachten, leerlingenevaluatie en rapportering daarop af.

Nagenoeg alle leerplandoelstellingen met betrekking tot kennis, vaardigheden en vakgebonden attitudes worden evenwichtig gespreid en op het verwachte beheersingsniveau aangeboden en gerealiseerd. De samenhang tussen de vormingsclusters krijgt invulling door het hanteren van projectmatige werkvormen. De algemene doelstelling aangaande het onderzoeken van fysische wetmatigheden, besluiten trekken en de wetenschappelijke onderbouwing ervan wordt meestal ondersteund door labo-oefeningen en de bijbehorende verslaggeving. De uitvoering van voldoende proeven in verband met materiaalonderzoek en het formuleren en toelichten van de resultaten ontbreekt echter. Dit hiaat hypothekeert de diepgang van de verworven kennis over materiaaleigenschappen.

De opdrachten voor de geïntegreerde proef (GIP), gekaderd in een automatiserings-context, zijn representatief voor het profiel van de studierichting. De extra taalopdrachten als aanvulling op de GIP-dossiers zijn weinig relevant.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over de minimaal vereiste uitrusting en leermiddelen om het leerplan volledig en met de vereiste diepgang te realiseren. Zij doet daarnaast een beroep op een externe organisatie, voor enkele hoogtechnologische aspecten van de opleiding. ICT wordt degelijk geïntegreerd.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk verloopt overwegend traditioneel maar voldoet wat de afstemming op de leerplandoelstellingen betreft. De verworven competenties van de individuele leerlingen worden nog te weinig in kaart gebracht. De nadruk ligt soms op kenniselementen, los van vakgerelateerde contexten. Product en proces komen niet altijd evenwichtig aan bod. De aandacht voor de doelgerichte evaluatie van vakgebonden attitudes is leraarafhankelijk. Persoons- en vakgebonden attitudes worden nu en dan verward met elkaar. De evaluatiecriteria zijn niet transparant en de rapportering is weinig informatief.

Leerbegeleiding
*Preventief
Curatief*

De individuele begeleiding van de leerlingen tijdens de lessen en het uitvoeren van opdrachten voldoet. De communicatie verloopt vlot. Cursusmateriaal en documentatie zijn gestructureerd en relevant voor het curriculum. Tijdens de lessen overheerst het onderwijsleergesprek, activerende werkvormen worden minder frequent aangewend. Indien noodzakelijk worden gepaste remediëringstrajecten aangeboden en opgevolgd.

Deskundigheidsbevordering

Het beleid stuurt de vakgroep aan maar volgt de werking met betrekking tot het bewaken van de leerplanrealisatie, niet systematisch op. Er wordt regelmatig informeel overlegd. De agenda van het beperkt aantal formele vakgroepvergaderingen is echter in hoofdzaak bepaald door organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken zelden deel uit van het overleg. Hoewel het beleid de deskundigheidsbevordering ondersteunt is de deelname aan nascholingsactiviteiten leraargebonden en vooral vakgericht.

3.1.1.10 Elektriciteit, elektromechanica, elektronica-ICT en mechanica in tso derde graad in Industriële wetenschappen (2012/046)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De evaluatie is afgestemd op het curriculum.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Om het leerplangedeelte met de pedagogische benaming 'industriële wetenschappen' te realiseren kiest de school voor het aanbieden van de vakken elektriciteit, elektromechanica, elektronica-ICT en mechanica. Zij stemt haar lesopdrachten, leerlingenevaluatie en rapportering daarop af. Nagenoeg alle leerplandoelstellingen met betrekking tot kennis, vaardigheden en vakgebonden attitudes worden evenwichtig gespreid en op het verwachte beheersingsniveau aangeboden en gerealiseerd. De samenhang tussen de vormingsclusters krijgt invulling door het hanteren van projectmatige werkvormen. De algemene doelstelling aangaande het onderzoeken van fysische wetmatigheden, besluiten trekken en de wetenschappelijke onderbouwing ervan wordt meestal ondersteund door labo-oefeningen en de bijbehorende verslaggeving.

De geïntegreerde proeven zijn, wat inhoud en niveau betreft, relevant voor de studierichting. De uitvoeringsaspecten worden niet verwaarloosd. De inbreng van de taalvakken als aanvulling op de GIP-dossiers is weinig relevant.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over de minimaal vereiste uitrusting en leermiddelen om het leerplan volledig en met de vereiste diepgang te realiseren. Zij doet daarnaast een beroep op een externe organisatie, voor enkele hoogtechnologische aspecten van de opleiding. ICT wordt degelijk geïntegreerd.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk verloopt overwegend traditioneel maar voldoet wat de afstemming op de leerplandoelstellingen betreft. De verworven competenties van de individuele leerlingen worden nog te weinig in kaart gebracht. De nadruk ligt soms op kenniselementen, los van vakgerelateerde contexten. Product en proces komen niet altijd evenwichtig aan bod. De aandacht voor de doelgerichte evaluatie van vakgebonden attitudes is weinig gelijkgericht. Persoons- en vakgebonden attitudes worden nu en dan verward met elkaar. De evaluatiecriteria zijn niet transparant en de rapportering is weinig informatief.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De individuele begeleiding van de leerlingen tijdens de lessen en het uitvoeren van opdrachten voldoet. De communicatie verloopt vlot. Cursusmateriaal en documentatie zijn gestructureerd en relevant voor het curriculum. Tijdens de lessen overheerst het onderwijsleergesprek, activerende werkvormen worden minder frequent aangewend. Indien noodzakelijk worden gepaste remediëringstrajecten aangeboden en opgevolgd.

Deskundigheidsbevordering

Het beleid stuurt de vakgroep aan maar volgt de werking met betrekking tot het bewaken van de leerplanrealisatie, niet systematisch op. Er wordt regelmatig informeel overlegd. De agenda van het beperkt aantal formele vakvergaderingen is in hoofdzaak bepaald door organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken zelden deel uit van het overleg. Hoewel het beleid de deskundigheidsbevordering ondersteunt is de deelname aan nascholingsactiviteiten leraargebonden en vooral vakgericht.

3.1.1.11 Project algemene vakken (PAV) met integratie van de modere vreemde taal Engels in bso tweede graad in Basismechanica, Elektrische installaties en Hout (2012/014)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen kunnen niet in voldoende mate worden gerealiseerd, doordat de school niet voldoet aan de minimale materiële leerplanvereisten. De leerlingenevaluatie is onvoldoende valide.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school voldoet niet aan de minimale materiële leerplanvereisten. Zij stelt voor het vak geen lokalen ter beschikking waarin aan alle noodzakelijke leerplanvoorwaarden met betrekking tot infrastructuur en uitrusting wordt voldaan. Voor het pc-gebruik is de vakgroep aangewezen op twee ICT-lokalen, die echter niet altijd kunnen worden gereserveerd of die niet altijd beschikbaar zijn. De schoolleiding neemt maatregelen om de noden op dat vlak te lenigen, maar die werken niet voldoende compenserend. Daardoor wordt de realisatie van de eindtermen en leerplandoelstellingen belemmerd en gehypothekerd.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leraren nemen de uitgangspunten van het leerplan ter harte. Dat blijkt uit de interactieve en thematische aanpak, de opbouw van de vertrouwensrelatie met de leerlingen, de vakgroepwerking en het teamwerk. Zij zetten veel in op de persoonlijkheidsontwikkeling en de zelfredzaamheid, op de sociale vorming en het maatschappelijk bewustzijn.

De leerlingen zijn mondig, brengen de nodige spreekdurf op en formuleren in gesprekken zinvolle argumenten. Hun schriftelijke taalvaardigheid is echter zwak tot onvoldoende. De rekenvaardigheid wordt voldoende functioneel en pragmatisch opgevat en structureel geoefend in het verloop van het leerproces. De herhalingen en de oefeningen leiden bij een aantal leerlingen echter niet tot een blijvend verworven inzicht en parate kennis.

Voor de realisatie gaat de vakgroep bewust uit van de leerplandoelstellingen. 'Informatieverwerving en -verwerking' gebeurt aan de hand van tekst- en beeldmateriaal en met behulp van verschillende soorten bronnen, al kunnen ICT-bronnen niet toereikend worden geraadpleegd. Door het aanbod van thema's waarin verschillende clusters zijn verwerkt, worden doelstellingen onder 'informatieverwerving en -verwerking', 'probleemoplossend denken' en 'individueel werk en groepswork' gecombineerd en geïntegreerd. De cluster 'maatschappelijke participatie' krijgt in de context van sommige thema's en van de actualiteitsduiding een aandeel in het aanbod, al dragen sommige leerinhouden weinig bij tot inzichtelijk leren en bieden ze weinig meerwaarde voor de realisatie van doelstellingen met betrekking tot tijd- en ruimtebewustzijn. Leerplandoelstelling 23 ('vanuit de actualiteit en op basis van eigen ervaringen illustreren dat het dagelijks leven ingebed ligt tussen verleden en toekomst'), leerplandoelstelling 24 ('aspecten van het dagelijkse leven van mensen uit een andere tijd of op een andere plaats met het eigen leven vergelijken') en leerplandoelstelling 27 ('wereldproblemen bondig omschrijven') worden onvoldoende gerealiseerd, onder meer doordat de actualiteit te zeer verengd wordt tot anekdotiek en 'faits divers'.

Het aanbod Engels is geïntegreerd in de lessen pav. Het wordt pragmatisch opgevat, met veel aandacht voor alledaags taalgebruik, waarmee leerlingen zich in een Engelstalige context uit de slag kunnen trekken. De focus ligt echter nog te veel op geïsoleerde woordkennis, weliswaar aangeboden in contexten en aanschouwelijk voorgesteld. Prescriptieve teksten, een relevante tekstsoort voor de vaardigheden luisteren, mondelinge interactie en lezen, komen te weinig aan bod. Wat schrijven betreft, wordt de doelstelling 'inlichtingen verstrekken op eenvoudige formuleren' in onvoldoende mate gerealiseerd.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De vakgroep hanteert een vorm van gespreide evaluatie, die bestaat uit kleine en grote toetsen. De toetsing is voldoende representatief, maar beantwoordt niet systematisch aan de validiteitsvereisten. Het functionaliteitsprincipe wordt niet consequent gevolgd: er is nog een belangrijk aandeel 'kennis', met vragen die het weetjesniveau niet overstijgen, wat niet de bedoeling van het pav-curriculum is. Ze zijn met andere woorden weinig indicatief voor het beheersingsniveau van de leerlingen ten aanzien van de leerplandoelstellingen. Positief is de aandacht voor de evaluatie van de vakgebonden attitudinale doelstellingen.

De vraagstelling in de toetsing van het Engels is nog te zeer verankerd op het lexicale en grammaticale niveau. Aan de hand van de toetsing kan onvoldoende worden aangetoond in welke mate de leerlingen de eindtermen en doelstellingen moderne vreemde talen (MVT) realiseren.

Individuele en klassikale resultaten voldoen. Zwakke individuele resultaten sporen meestal met minder goede resultaten voor andere vakken.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het leerproces wordt sterk ondersteund. Het klassenmanagement is professioneel. De leraren passen activerende en interactieve werkvormen toe die de betrokkenheid van de leerlingen vergroten, al wordt de busopstelling ook in de kleinere klassen niet altijd doorbroken.

Er gaat veel aandacht naar afspraken, procedures, structuren en strategieën, ook aansluitend bij de vakoverschrijdende eindtermen leren leren. Naast het preventieve luik is er het curatieve luik: specifieke problemen of leermoeilijkheden vangen de leraren op met remediëringsoefeningen. Sommige remediëringen zijn niet doelgericht, omdat ze in het verlengde liggen van vragen of toetsen die geen of een gering validiteitsgehalte hebben.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leraren hebben op grond van informeel en formeel overleg een dynamische vakgroepwerking ontwikkeld, die een kader biedt waarin de leden elkaar wederzijds ondersteunen en waarin zij aan kwaliteitsonderzoek doen. De vakgroep heeft voldoende potentieel om in samenwerking met de schoolleiding de werkpunten op termijn weg te werken.

3.1.1.12 Specifiek gedeelte in bso tweede graad Basismechanica (2006/068)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd en de evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De onderwijsdoelstellingen worden effectief aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd. Het aanbod is gestructureerd, evenwichtig en voldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de onderwijsdoelstellingen i.v.m. het verwerven van de basiskennis en -technieken om een specifiekere opleiding in de derde graad te kunnen aanvatten. De leerinhouden i.v.m. tekenen, gereedschap- en materialenleer, verspaning, plaatbewerking, lassen, buisbewerking en elektriciteit worden aangeboden aan de hand van gestructureerd cursusmateriaal en werkopdrachten. Het studieaanbod vertoont voldoende samenhang.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De groepering van de leerlingen in klassen is functioneel voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. De grootte van de klasgroep, de taakgerichte invulling van het curriculum en de motivatie ondersteunen een kwaliteitsvol leerproces.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. Het beschikbare didactisch materiaal, de school- en de ICT-uitrusting worden efficiënt gebruikt voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. De lasinfrastructuur in de werkplaats is nog niet operationeel en voldoet nog niet aan de vigerende reglementering qua rookgasafzuiging.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De meeste onderwijsdoelstellingen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De werkopdrachten en de vraagstelling zijn voldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau en de leerplandoelstellingen. De leerlingen zijn op de hoogte van de evaluatiecriteria. In de werkplaats worden de zelfevaluatiemogelijkheden benut. Het samenbrengen van alle technische vakken tot één cijfer op het rapport verhindert een transparante rapportering, waardoor het onduidelijk is voor welke items of deelvakken goed of onvoldoende gescoord wordt. Vakcommentaar, duiding en/of remediëring ontbreken bij de rapportering. Voor praktijk worden de vakattitudes op basis van werktempo, afwerking, werkhouding, veiligheid-hygiëne en communicatie voor 30 % gevalideerd.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen gedisciplineerd en ordelijk. Het leerproces is meestal goed gestructureerd en de verwachtingen en uitdagingen zijn haalbaar. De planning, het studiemateriaal en de werkopdrachten zijn voldoende gestructureerd. Sommige leraren gebruiken activerende werkvormen. Differentiatie, inoefenen van leerstrategieën en gestructureerde opdrachten die stijgen in moeilijkheidsgraad en de leerlingen uitdagen om meer zelfstandig te werken, komen minder aan bod. De instructie- en vaktaal zijn effectief voor het bereiken van de doelen. Remediëring en feedback, aangepast aan de noden van alle leerlingen, krijgen beperkte aandacht. Cursusmateriaal en werkopdrachten bieden voldoende ondersteuning bij het leerproces. Verscheidene werkopdrachten en/of projecten zijn gedateerd.
Deskundigheidsbevordering <i>Beginsituatieanalyse</i> <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De school of de vakgroep brengt de competenties en de professionele behoeften van het lerarenteam voldoende in kaart. De competenties van de leraren worden systematisch ontwikkeld met nascholingen en de multiplicatie ervan. Er is overleg over actueel pedagogisch-didactische, organisatorische en inhoudelijke thema's en de realisatie van de leerplandoelen. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de eigen kwaliteit te bewaken.

3.1.1.13 Hout in bso tweede graad in Hout (2006/054)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De school beschikt over de nodige minimale materiële vereisten.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De meeste leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De opdrachten zijn gericht op het aanleren van de basistechnieken. In de praktijk komen de manuele en de machinale vaardigheden uitgebreid aan bod. Toch is de attitude onvoldoende aanwezig om aan alle basisoefeningen een zinvolle functie te geven. De leerlingen werken zowel met massief hout als met plaatmateriaal. Basistoepassingen van schrijn- en timmerwerk komen in de praktijk summier aan bod. Er is aandacht voor het ontwikkelen van manuele tekenvaardigheden en het toepassen van CAD (Computer Aided Design).
---	---

De leerplandoelstellingen voor theorie en praktijk komt te weinig geïntegreerd aan bod. De projecten gaan niet uit van een behoefte of probleemstelling en zijn niet altijd uitgewerkt volgens het principe van het technisch-technologisch proces. Een duidelijk omschreven opdracht en de vooropgestelde kwaliteitseisen ontbreken bij de meeste projecten.

De leerplandoelstellingen 'een eenvoudige uitvoering onder begeleiding faseren' en 'onder begeleiding kwaliteitscontrole en zelfevaluatie toepassen' worden sinds dit schooljaar aangeboden. De competenties met betrekking tot basismechanismen worden summier aangeboden.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie is voldoende valide en bestaat zowel uit proces- als productevaluatie. Naast kennis en vaardigheden worden ook attitudes geëvalueerd. Deze attitudes worden zowel voor de theoretische als voor de praktische vakken voor 30 % opgenomen in de score. Hoe deze attitudes beoordeeld worden, is onduidelijk.

De school opteert voor permanente evaluatie. Voor de theoretische leerinhouden zijn de meeste toetsvragen duidelijk opgesteld en afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Tot vorig schooljaar gaf de evaluatie van de praktijkoefeningen een onvoldoende duidelijk beeld van de bereikte leerplandoelstellingen door elke leerling. Dit schooljaar werd het evaluatiesysteem voor de praktische vaardigheden bijgestuurd. De evaluatie gaat na of de leerplandoelstellingen bereikt worden, maar het is voor de leerling nog steeds niet duidelijk welke criteria gehanteerd worden bij de beoordeling van de praktijkopdracht.

Rapporteringspraktijk

*Transparantie
Leerondersteunend*

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties via de rapporten. De rapportcommentaren bevatten geen aanwijzingen over de effecten van de voorbije remediëring of de te ondernemen remediëring.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Voor de realisatie van de leerplandoelstellingen wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten. De school beschikt over een degelijk machinepark. De mogelijkheden om ICT-vaardigheden aan te leren zijn aanwezig. De basisveiligheidsvoorzieningen aan de machines en de veiligheidsinstructiekaarten zijn ter beschikking. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorhanden.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leraren begeleiden de leerlingen op een vakkundige wijze tijdens de uitvoering van hun werkopdrachten, waardoor de meeste lessen in een aangenaam en constructief leef- en leerklimaat verlopen. Het leerproces bevat voldoende afwisseling in werkvormen, waaronder gedifferentieerd werken. Ze krijgen tijdens de praktijkmomenten doorgaans sterke individuele begeleiding, zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden. De bereikte competenties per individuele leerling worden echter niet bijgehouden.

Voor de praktische component van de opleiding ontbreekt een totaaloverzicht van de werkopdrachten. De projectdossiers missen de integratie met alle technische componenten om als ondersteuning of naslagwerk te worden gebruikt. Tot vorig schooljaar dienden de leerlingen voor het theoretische vak zelf notities te nemen. Het geheel is recentelijk herwerkt tot een meer overzichtelijke leerlingencursus.

Deskundigheidsbevordering

*Vorming
Overleg*

De vakgroep pleegt regelmatig formeel en informeel overleg over organisatorische en vakinhoudelijke onderwerpen. De vakgroep heeft verschillende instrumenten uitgewerkt om de samenhang in het curriculum te bewaken. Zij brengt de professionele behoeften niet in kaart. Er werd de voorbije jaren weinig nascholing gevolgd.

3.1.1.14 Specifiek gedeelte in bso tweede en derde graad in Elektrische installaties (2009/001 en 2013/017)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De didactische materiële uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie en wordt efficiënt ingezet.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerlingen krijgen de leerplandoelstellingen geclusterd in deelvakken aangeboden: in de tweede graad onder de benaming PV elektriciteit, TV elektriciteit en TV uitvoeringsmethoden, in de derde graad PV realisaties, TV energietechnieken en TV elektriciteit. De school gebruikt ze als vakbenamingen en stemt haar lesopdrachten, leerlingenevaluatie en rapportering daarop af. Ondanks de opdeling in vakken en verscheidene leraren wordt het samengaan van theorie en praktijk in zekere mate verzekerd en komen de meeste leerplandoelstellingen in voldoende mate aan bod. Een werkpunt vormt de verdere ontwikkeling van het geïntegreerd of projectmatig werken. De theorie wordt momenteel nog onvoldoende geplaatst waar de kans op effect het grootst is. In de derde graad is de onvolledige integratie deels te wijten aan het aantal leraren die een lesopdracht vervullen. In III,1 bijvoorbeeld brengen drie leraren de praktijk aan.

De meeste leerplandoelstellingen zijn vorig schooljaar aan bod gekomen. In de tweede graad ging te weinig aandacht naar de doelstellingen omtrent huishoudtoestellen, in de derde graad naar elektrische verwarming. Een aantal doelstellingen, onder andere het plaatsen van kabelgoten en energiezuinige verlichting, komt doordacht aan bod door jaarlijks binnen de school werken te verrichten. De voortdurende aandacht voor de algemene doelstelling betreffende preventie, veiligheid, gezondheid en milieu is een voorbeeld van goede praktijk.

Ook een sterk punt van de afdeling, specifiek voor de tweede graad, bestaat uit het aanbrengen van het theoretisch aanbod vanuit het proefondervindelijk waarnemen. Via eenvoudige labo-opdrachten krijgen de leerlingen inzicht in de formules en de theorie achter de praktijk. Een minpunt vormen de daarop volgende oefeningen, die sterk kennisgericht zijn en die niet altijd sporen met het profiel van een bso-studierichting. Ook in de derde graad komen de technische doelstellingen te theoretisch aan bod.

De praktijkopdrachten worden via deelprojecten opgebouwd. Elk project gaat uit van een probleemomschrijving. De leraren besteden voldoende aandacht aan de voorbereiding, planning en kostprijsberekening. Op het einde van de tweede graad zijn de leerlingen in staat tot de realisatie van een volledige residentiële installatie. Het afsluitend project in de tweede graad is representatief voor de leerplanrealisatie. Ook in de derde graad worden de doelstellingen gerealiseerd via deelprojecten, maar die zijn minder uitgewerkt in projectvorm en zijn aan een update toe. Het gebruik van ICT, onder andere voor het elektrisch tekenen via een CAE-pakket (Computer-Aided Engineering), voor het programmeren en om onderzoekwerk te verrichten, is geïmplementeerd in de lessen.

De invulling van de stage is relevant voor de studierichting. De bijbehorende reflectiegesprekken over de veiligheid, werksfeer en organisatie op de werf vormen een meerwaarde voor de leerlingen. Hoewel de geïntegreerde proef kwaliteitsvol is uitgewerkt en representatief is voor het profiel van de opleiding, is de aandacht voor het procesmatige traject beperkt.

Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i>	De organisatie van de lesopdrachten en de bijbehorende versnippering van de lessen onder verscheidene leraren brengen de organisatie van de geïntegreerde aanpak en de samenhang in gevaar.
Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	De leerlingen huizen sinds dit schooljaar in goed uitgeruste werkplaatsen en vaklokalen. De afdeling beschikt over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de doelstellingen en zet ze efficiënt in. Er zijn voldoende computers beschikbaar om de ICT-integratie vlot te laten verlopen.
Leerbegeleiding <i>Preventief Curatief</i>	Het klassenmanagement is doorgaans professioneel en erop gericht de leerlingen zo goed mogelijk individueel te begeleiden en hun optimale slaagkansen te bieden. Het studiemateriaal ondersteunt het leerproces voldoende, onder andere door het gebruik van degelijke zelfopgestelde cursussen, projectbundels en leerwerkboeken. Sommige leerboeken worden weinig efficiënt gebruikt. In de tweede graad ondersteunen de projectbundels de leerlingen voor de praktische uitvoering van hun projecten. Die van de derde graad zijn zowel naar inhoud als naar uitvoering aan een update toe. Bij de realisatie van hun project kunnen de leerlingen rekenen op kwaliteitsvolle procesbegeleiding in de vorm van frequente tussentijdse en doelgerichte feedback. Leerlingen met zwakke resultaten kunnen voor remediëring steeds bij het team terecht. Feedback daarover is zowel binnen het elektronisch leervolgsysteem als op het rapport grotendeels afwezig.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht Volledigheid Beheersingsniveau Transparantie</i>	De school heeft gekozen voor een systeem van permanente evaluatie. De evaluatiepraktijk is in voldoende mate afgestemd op het leerplan, maar de evaluatie van de praktijkopdrachten is niet altijd transparant en gelijkgericht. Het is namelijk zo dat de leerlingen, leraar- en klasafhankelijk, met een verschillend document beoordeeld worden. Bovendien is ook het aandeel van kennis en vaardigheden in de evaluatie leraarafhankelijk. Transparante criteria voor de beoordeling van de praktijkopdrachten ontbreken. De evaluatie van de vaardigheden gaat dan ook sterk uit van de normstelling van de individuele leraar. De beoordeling van de stage gebeurt intuïtief. Het vormt dan ook een werkpunt om de evaluatiepraktijk binnen de afdeling te stroomlijnen. De vakgebonden attitudes, die gestoeld zijn op het leerplan, tellen zoals de school vooropstelt voor 30 % van de punten mee in het totaal. Dat is een vrij hoog aandeel, temeer daar sommige leerkrachten die nog extra in rekening brengen, waardoor het aandeel nog oploopt ten koste van het aandeel van kennis en vaardigheden. Alternatieve vormen van evaluatie zoals zelfevaluatie, die het actief leren stimuleert, vinden beperkt ingang in de klaspraktijk, onder meer voor de evaluatie van de geïntegreerde proef. Ondanks de permanente evaluatie van de praktische doelstellingen leggen de leraren nog een praktijkexamen op. Voor de technische vakken vertaalt de evaluatiepraktijk zich in taken, toetsen, laboverslagen, tekeningen en grote toetsen (examens), waarmee het beheersingsniveau van de leerlingen met betrekking tot de meer theoretische doelstellingen wordt nagegaan. Heel wat van deze evaluaties zijn voornamelijk kennis- en reproductiegericht. Net zoals voor de praktische doelstellingen leggen de leraren voor de technische doelstellingen een examen op met als gevolg dat het optimaal gebruik van de onderwijstijd in het gedrang komt.

Deskundigheidsbevordering	De vakgroep werkt dynamisch en geëngageerd. Ze bewaakt het aanbod van de doelstellingen op basis van een kruistabel, vorderingsplannen en regelmatig informeel overleg. Die aanpak garandeert de volledige leerplanrealisatie. Binnen de vakgroep zijn echter weinig initiatieven noch afspraken te vinden over een gelijkgerichte aanpak van de evaluatiepraktijk binnen de afdeling. Het beleid stuurt de werking van het formeel overleg wel aan maar volgt die niet systematisch op, waardoor knelpunten, waaronder de haperende evaluatiepraktijk en de beperkte formele verslaglegging van de vakgroep, niet gedetecteerd worden. De deelname aan vooral vakgebonden navormingen is behoorlijk.
<i>Vorming</i>	
<i>Overleg</i>	

3.1.1.15 Specifiek gedeelte in bso derde graad in Auto (2012/027) en in bso derde graad in het specialisatiejaar Auto-elektriciteit (2007/008)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd, de materiële uitrusting voldoet en de evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod	Voor de meeste leerplandoelstellingen behalen de leerlingen een voldoende hoog beheersingsniveau. Enkele doelstellingen krijgen weinig expliciete aandacht. De doelstellingen rond 'planning', 'kostprijs' en 'uitgevoerde werkzaamheden evalueren' worden gaandeweg bijgebracht tijdens de werkprocedures in het atelier. Het beheersingsniveau voor deze doelstellingen is laag.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Het geïntegreerde vak auto wordt verdeeld afhankelijk van de expertise van de leraren. Zij hanteren een kruistabel bij de verdeling van de leerstof.

De leerlingen voeren herstellingen uit in projectvorm zoals het leerplan dat voorschrijft. De leraren hebben de intentie de taken te plannen met het oog op de individueel te verwerven competenties. De vakgroep is zich ervan bewust dat een nauwkeurige opvolging van de behaalde doelstellingen per leerling een noodzaak is. De manier waarop dat nu gebeurt, is weinig systematisch, maar de verbetering daarvan is een blijvende bekommernis voor de vakgroep en de directie.

De geïntegreerde proef (GIP) is geschikt voor het studierichtingsprofiel van beide structuuronderdelen.

De stageplaatsen zijn doelmatig gekozen. Er is een stageactiviteitenlijst en daarvan wordt ook gebruikgemaakt om te overleggen met de stagegevers.

Onderwijsorganisatie	De leerlingen volgen de theorielessen in kleine groepen. Dat maakt een gemakkelijke interactie met de leraar mogelijk. De twee klasgroepen van dezelfde graad krijgen hun praktijklessen voor deel tegelijkertijd, maar de werkplaats is in twee delen gescheiden en biedt genoeg mogelijkheden om efficiënt te werken. Alle praktijklessen en zelfs een deel van de theorielessen worden in blokken gepland in het uurrooster. Er wordt zodoende functioneel gebruikgemaakt van de beschikbare lestijden.
<i>Organisatie curriculum</i>	
<i>Samenstelling klasgroepen</i>	

Uitrusting	De werkplaatsen zijn goed uitgerust. De school beschikt over alle minimaal vereiste materiële voorzieningen. De leerlingen krijgen de kans te werken aan hedendaagse wagens die voor herstellingen aangeboden worden. De leraren plannen de werkzaamheden echter niet voldoende in functie van leerplanrealisatie.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	

Alle vaklokalen zijn uitgerust met projectieapparatuur en een computer voor de leraar. Het gebruik om daarmee de lessen te ondersteunen is goed ingeburgerd. De leerlingen kunnen in enkele vaklokalen ook zelf gebruikmaken van computers waarmee zij oefeningen maken met aangepaste didactische software.

De leraren kunnen hun lesonderwerp aanschouwelijk maken met het didactisch materiaal in de vaklokalen. Doordat er echter ook veel gedateerd materiaal gestockeerd wordt, is het minder inzetbaar.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Er worden praktijkexamens gegeven. Dat zijn sterk theoretisch getinte summatieve evaluaties. De leerstof daarvan spoort niet met de gemaakte afspraken in de vakgroep en vertoont overlappings met deelvakken theorie. Deze examens zijn geen meerwaarde voor het leerproces van de leerlingen.

De vragen op de examens van de theoretische deelvakken peilen meestal naar het juiste beheersingsniveau en de resultaten tonen aan dat dat niveau voor een zeer groot deel van de leerlingen behaald wordt.

De stages worden nauwgezet opgevolgd door de vakleraren. Tijdens de blokstages verdelen zij de taken om alle leerlingen minstens tweemaal te bezoeken. Het cijfer wordt in de vakgroep bepaald om de gelijkgerichtheid te bewaren. Zij gebruiken de beoordeling van de stagegever, samen met hun eigen vaststellingen als vertrekpunt. Stage wordt als deelvak van praktijkrealisaties auto meegerekend. Het is afzonderlijk weergegeven op het rapport.

Er is een begeleidende nota voor ouders en leerlingen over het verloop en de evaluatie van de GIP. Daarin staan op transparante wijze alle gewichten van de afzonderlijke evaluaties vermeld en de data van de tussentijdse evaluaties. De cijfers worden in een afzonderlijk GIP-rapport weergegeven.

De leerlingen krijgen een attitudecijfer, dat voor 30 % van het geheel meegerekend wordt. De attitudes zijn uitsluitend vakgebonden en elke leraar geeft maandelijks een score. Ze worden meegedeeld op het rapport dagelijks werk.

De cijfers voor permanente evaluatie zijn niet gebaseerd op vooraf gekende criteria. Het elektronisch puntenboek bewaakt wel het evenwicht tussen alle deelvakken.

Rapporteringspraktijk
Transparantie
Leerondersteunend

Er zijn afspraken om elke praktijkles onmiddellijk te beoordelen en weer te geven in het rapportinstrument op het elektronisch leerplatform. Zo kunnen de leerlingen en de ouders de evolutie van de leerprestaties op de voet volgen. Deze afspraken worden niet door alle leraren even strikt uitgevoerd.

De resultaten voor de deelvakken van elke leraar afzonderlijk worden verrekend in een gewogen gemiddelde voor het technisch vak of het praktisch vak. Dat cijfer wordt niet aangevuld met meer details. Commentaren van de leraren komen niet voor.

Op de rapporten is geen ruimte om remediërvorstellen of concrete omschrijvingen van de tekorten weer te geven. Het rapport is een volledig cijfer-rapport, waarop alleen het advies van de klassenraad duiding geeft.

Leerbegeleiding Er is een reflectieoefening waarin leerlingen, begeleid door hun klastitularis en ondersteund met een document, nadenken over de rapportresultaten en hun stage-ervaringen. Deze reflecties gebeuren op verscheidene momenten in het schooljaar.

*Preventief
Curatief*

Het studiemateriaal dat de vakgroep koos, is geschikt om de realisatie van het leerplan gepast te ondersteunen. Het houdt rekening met het studierichtingsprofiel.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep bezit voldoende expertise, ook op het vlak van actuele ontwikkelingen in de sector. De leden van de vakgroep volgen daarvoor regelmatig nascholing, die echter niet geregistreerd wordt op de nascholingskalender. Daardoor kan de directie ook niet toezien op de planning en evenmin nagaan of de opgedane kennis efficiënt wordt ingezet of gemultipliseerd.

De vakgroep ondersteunt de collega's die nieuw zijn in het derde leerjaar van de derde graad niet efficiënt, waardoor de integratie te moeizaam verloopt en de samenhang in het gedrang komt.

3.1.1.16 Bouw in bso derde graad in Ruwbouw (2011/046)

Voldoet niet

De school kan niet aantonen dat de leerlingen alle doelstellingen in voldoende mate bereiken. De evaluatiepraktijk is niet valide.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De vakgroep beschikt niet over een goed uitgewerkte en op het leerplan afgestemde opdrachtenreeks. De school kan bijgevolg niet aantonen dat de meeste basiscompetenties van de beroepsprofielen 'metselaar', 'bekister' en 'betonstaalvlechter' per individuele leerling worden aangeboden.

Het leerplan van de derde graad Ruwbouw wordt te oppervlakkig geïmplementeerd. De leerplandoelstellingen met betrekking tot plannen, organisatie en kostprijsberekening hebben geen raakvlak met de voorbereidende studie van de projecten. De leerlingen oefenen te weinig het opstellen van de eigen werkmethode. Een duidelijk omschreven opdracht en de vooropgestelde kwaliteitseisen ontbreken in alle oefeningen. De uitvoeringstekeningen worden zowel manueel als via CAD-software uitgevoerd. De doelen over grondwerkzaamheden, vloerconstructies, kruipruimte en kelders komen in de praktijk niet of onvoldoende aan bod. De competenties met betrekking tot elektrische toestellen, mechanische principes, bouwkunst en vormgeving worden summier of niet aangeboden. Aspecten van duurzaam bouwen en wonen zitten in een beginfase.

De stage wordt niet aangewend om de tekorten voor het bereiken van de leerplandoelstellingen per leerling aan te vullen. Nochtans zijn er goede initiatieven zoals het werkplekleren waarbij de leerlingen worden uitgedaagd om grotere en samengestelde delen van een hedendaagse woning te realiseren.

De geïntegreerde proef is representatief voor de opleiding en sluit in voldoende mate aan bij de leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Bij gebrek aan verantwoordingsstukken kan de school niet aantonen dat de evaluatiepraktijk in het eerste leerjaar van de derde graad valide verloopt. Vooral van het deelvak realisatietechnieken praktijk worden onvoldoende documenten voorgelegd.

De evaluatiepraktijk wordt niet gelijkgericht aangepakt. Bij gebrek aan een gemeenschappelijke beoordelingsformat varieert de leerlingenevaluatie leraarafhankelijk van te eenzijdig productgericht tot goed gestructureerd en procesmatig. Sommige teamleden koppelen hun beoordelingen rechtstreeks aan de realisatie, maar geven niet aan hoe de toegekende scores tot stand komen. Die werkwijze brengt de validiteit van de evaluatie in het gedrang. Anderen onderbouwen hun beoordelingen met een groot aantal doordacht uitgewerkte evaluatiecriteria.

Voor de evaluatie van de theoretische leerstofgehelen worden talrijke toetsen afgenomen, overwegend gericht op loutere kennisreproductie. Daaruit blijkt de geringe aandacht voor de geïntegreerde behandeling van de technisch-theoretische en de praktisch-vaardigheidsgerichte leerstofcomponenten zoals het leerplan voorschrijft.

De school voorziet in zowel proces- als productevaluatie bij de geïntegreerde proef en de stage, maar evaluatiecriteria ontbreken.

Zelfevaluatie heeft nog geen ingang gevonden in de lespraktijk. De competentie dat de leerling door zelfevaluatie zijn eigen handelen leert bijsturen om te komen tot kwaliteitsverbetering, is dan ook maar beperkt merkbaar in de evaluatiepraktijk.

Rapporteringspraktijk

*Transparantie
Leerondersteunend*

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties via de rapporten. De rapportcommentaren bevatten geen aanwijzingen over de effecten van de voorbije remediëring of de te ondernemen remediëring.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Door de uitvoering van het masterplan wordt de werkplaats bouw op zeer korte termijn afgebroken. Op deze plaats komt een nieuw schoolgebouw met les- en praktijklokalen. Om deze termijn te overbruggen, is de werkplaats tijdelijk ondergebracht in een gehuurde loods.

De afdeling beschikt over voldoende materiële middelen om het leerplan te realiseren. De voorzieningen voor de basisveiligheid aan de machines zijn ter beschikking. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorhanden. Bij de opbouw van hun nieuwe praktijkruimte werden tijdens het zagen van balken door leerlingen handelingen uitgevoerd die hun eigen veiligheid of die van hun medeleerlingen in het gedrang brengen.

De leslokalen waarin de nodige functionele kennis wordt ontwikkeld, zijn bescheiden uitgerust.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

In het eerste leerjaar van de derde graad dienen de leerlingen voor het technische vak bouw zelf notities te nemen. In het tweede leerjaar is het studiemateriaal voldoende gestructureerd en afgestemd op het niveau van de leerlingen. Voor praktijk is er nood aan een op het leerplan afgestemde gestructureerde opdrachtenreeks, waarmee het voor de leraar en leerling duidelijk is welke doelstellingen al dan niet bereikt zijn.

De remediëring steunt te weinig op een planmatige aanpak en is te vrijblijvend. Leerlingen kunnen steeds op ondersteuning rekenen, maar worden te weinig aangesproken, indien ze zelf hun leerproces niet voldoende in handen nemen. De attitude om op taken en toetsen feedback te geven en te voorzien in remediëring komt weinig voor. De remediëringsinitiatieven worden niet geregistreerd. Daardoor kan het effect ervan ook moeilijker worden opgevolgd of aangewend bij de klassenraden.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De school of de vakgroep brengt de competenties en de professionele behoeften van het lerarenteam nog onvoldoende in kaart. Er werd de voorbije jaren weinig nascholing gevolgd.

De vakgroepwerking wordt onvoldoende benut als een platform om te leren van elkaar via uitwisseling van ervaringen. Evenmin worden inhoudelijke afspraken gemaakt met betrekking tot leerplangerichte opdrachten, evaluatiecriteria en leerbegeleiding. De vakgroep functioneert voorlopig onvoldoende als een team met een duidelijke onderwijskundige visie.

3.1.1.17 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid
Doelgerichtheid

De school heeft een dynamische visie op de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) ontwikkeld. Bij de invoering van de geactualiseerde VOET in 2010 vatte zij de inspanningsverplichting nog overwegend in kwantitatieve zin op. De nagestreefde VOET werden geturfd en digitaal opgeslagen, met de bedoeling de hiaten en overlappingsen weg te werken die in het registratiebestand werden gedetecteerd.

Met het project 'Stapvoets' sloeg de school een andere richting in, uitgaande van de vraag welke schooleigen accenten zij kon leggen bij het nakomen van haar inspanningsverplichting. De schoolvisie werd met andere woorden bijgestuurd op grond van een meer kwalitatieve benadering.

Uitgaande van een beginsituatieanalyse en de doelgerichte keuze van actieterreinen werd het VOET-project 'Feel Good' opgezet. De implementatie van dat project ging gepaard met een cyclische verbeteringsdynamiek, waarbij de uitwerkings- en uitvoeringsfase telkens werden gevolgd door een evaluatie- en bijsturingsfase.

De school brengt de nagestreefde VOET in kaart, zowel op klas- en vakniveau als op schoolniveau, wat dat laatste betreft met een overzicht van de acties en initiatieven per graad. Van de leraren wordt verwacht dat zij hun jaarplanning gebruiken als VOET-registratiedocument op vakniveau, maar een minderheid registreert de nagestreefde VOET nog niet.

Ondersteuning

De schoolleiding investeert in een zo breed mogelijk draagvlak op het uitvoeringsniveau. VOET-verantwoordelijken op coördinatie-niveau ontwikkelen het beleid. Zij koppelen de talrijke vakoverschrijdende initiatieven en acties expliciet aan de VOET. De school streeft naar een valide registratie op grond van vooral inhoudelijke criteria die aansluiten bij haar pedagogisch project.

De coördinatiegroep hecht belang aan de communicatie met het schoolteam. Daarom wordt het 'Feel Good'-project naar aanleiding van overlegmomenten telkens op de agenda geplaatst.

Doeltreffendheid	De school heeft aandacht voor de doeltreffendheid van haar VOET-werking. Door een graadoverstijgende leerlijn in te bouwen, probeert de VOET-coördinatie de effectiviteit op het niveau van de leerlingen te vergroten, bijvoorbeeld wat conflictbemiddeling en -beheersing betreft: naarmate leerlingen vorderen in het secundair curriculum, leren ze meer en meer zelf verantwoordelijkheid op te nemen. Het gaat om een leerproces dat leidt tot zelfsturing. Op het niveau van de derde graad staan leerlingen zelfs in voor organisatorische aspecten van ‘peer mediation’. Binnen de VOET-dynamiek op schoolniveau is er aandacht voor de evaluatie en bijsturing van de projecten. Voor de evaluatie en bijsturing van de VOET-bijdrage vanuit de vakken ziet het beleid zich genoodzaakt tot verdere strategieontwikkeling.
Ontwikkeling	Het professionaliseringsproces op beleids-, coördinatie- en lerarenniveau maakt deel uit van de kwaliteitszorg met betrekking tot de inspanningsverplichting voor VOET. Initiatieven die de professionaliteit hebben bevorderd, zijn onder meer de pedagogische studiedag die aan de VOET werd gewijd, voorts de communicatiesessies tijdens personeelsvergaderingen en de naschoolse leersessies.
Uitvoering Mentale gezondheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd. De zorg voor de mentale gezondheid van de leerlingen kadert in de bredere zorg voor hun algemeen welbevinden. Voor het nastreven van de VOET met betrekking tot de omgang met emoties en problemen, met de eigen ontwikkeling en met relaties zet de school verscheidene acties op het getouw, die in belangrijke mate preventief worden opgevat. Het gaat onder meer om de teambuildings- en vriendschapsdagen voor de drie graden. De omgang met kunst en cultuur stimuleert en bevordert de school onder meer met culturele activiteiten zoals toneelvoorstellingen, voorts met uitstappen en reizen. Ook vakken zoals geschiedenis, Nederlands en project algemene vakken leveren daartoe een bijdrage. De inspanningsverplichting voor de VOET met betrekking tot weerbaarheid wordt vooral nagekomen met preventieve acties op schoolniveau, zoals de antirookcampagne.
Omgeving en duurzame ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd. De context sluit nauw aan bij het schoolcurriculum en het schoolprofiel. De school werkt ook voor deze context bewust met een VOET-leerlijn. Voor de eerstegraadsleerlingen worden vooral sensibiliseringsacties gevoerd. In de tweede graad zetten leerlingen zich actief in voor duurzame ontwikkeling in de context van hun studiekeuze en van specifieke initiatieven, gerelateerd aan hun opleiding. In de derde graad worden aspecten van duurzame ontwikkeling opgenomen in de stages en in de geïntegreerde proef. Daarnaast voert de school graadoverstijgende acties om haar leerlingen bewust te maken van het belang van doordachte en verantwoorde keuzes in hun dagelijks leven en in hun toekomstige werkomgeving.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school (voltijds secundair onderwijs en het centrum voor deeltijds onderwijs) beschikt over een aantal vestigings- en lesplaatsen. Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) heeft betrekking op de hoofdvestigingsplaats Kleine Breemstraat 5, op de vestigingsplaats Kuringersteenweg 146 en op de externe locaties Van Veldekesingel 148 en Kleine Breemstraat 34 die de school huurt. Een aantal lokalen wordt gemeenschappelijk gebruikt door het secundair onderwijs en het centrum voor volwassenenonderwijs VSPW Hasselt.

De school diende een masterplan in bij het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (Agion). Het gebouw J is reeds afgebroken en gebouw F wordt gerenoveerd. In de oude gebouwen D – E – K – N zitten tijdens de doorlichting geen leerlingen meer. Deze gebouwen worden op zeer korte termijn (vermoedelijk januari 2015) afgebroken en zijn dus niet opgenomen in deze controle. De afbraak van het gebouw G, de fietsenstalling P en het sanitair blok Q is gepland voor einde juni 2015. Op deze plaatsen komen nieuwe schoolgebouwen met les- en praktijkruimten. De nieuwbouw is voorzien tegen 2016. Om deze termijn te overbruggen huurt de school een externe locatie voor de bouw- en de houtafdeling (Van Veldekesingel 148). De praktische lessen van de beroepsgerichte vorming Tegelzetter en Stukadoor vinden plaats in een gebouw van De Lijn (Kleine Breemstraat 34). De aanvraag tot gebruik van dit laatste adres als vestigingsplaats is nooit gebeurd. De school zou deze site op het einde van het jaar verlaten.

Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn gestructureerd opgebouwd op basis van uitgevoerde risicoanalyses en de bevindingen van de externe en interne diensten. Niet alle opmerkingen en vaststellingen van de eigen preventiedienst en de externe controlediensten zijn er evenwel systematisch in opgelijst. De noodzakelijke financiële middelen voor de uitvoering worden niet vermeld. Het aankoop- en indienststellingsbeleid verloopt grotendeels conform de voorschriften. De betrokkenheid van de preventieadviseur is uitgeschreven in een procedure. Toch werd tijdens de doorlichting vastgesteld dat enkele bestelformulieren niet ondertekend zijn door de preventieadviseur. De gebouwen worden op regelmatige basis onderhouden, maar de instelling kan geen preventief onderhoudsprogramma voor haar infrastructuur en uitrusting voorleggen. De school verzamelt in beperkte mate gegevens om de kwaliteit van haar welzijnsbeleid doelgericht te evalueren. In de school heerst nog te weinig een veiligheidscultuur waarin iedereen op zijn niveau verantwoordelijkheid neemt.

Aan sommige verbeterpunten vermeld in de verslagen van de deskundigen is nog geen gevolg gegeven. De niet-weggewerkte vaststellingen geformuleerd in de verschillende verslagen stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Het brandpreventieverslag (d.d. 18-02-2013) bevat opmerkingen waaraan nog niet volledig is tegemoetgekomen. In de gebouwen A, B en H zijn de traphallen niet gecompartmenteerd. De houten trap in gebouw L is nog niet vervangen door een brandwerende trap. Deze opmerkingen zijn opgenomen in het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan. Een aantal pictogrammen is niet aangebracht volgens de voorschriften. De stookplaatsen in gebouw C en M zijn niet vrij van brandbaar materiaal. Gebouw G heeft geen nooduitgang. Tijdens de rondgang door de school werd op diverse plaatsen acuut elektrocutiegevaar vastgesteld, vooral door loshangende stopcontacten en open elektriciteitskasten. In de kleedkamer voor de afdeling mechanica (A001) en lokaal L108 liggen elektriciteitsdraden bloot. De asbestinventaris werd niet geadviseerd of ondertekend door de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

De instelling voert de meeste controles uit van toestellen/installaties/arbeidsmiddelen die vallen onder de controle van een bevoegd persoon. De periodieke controles van ladders gebeurt nog niet systematisch. In verscheidene lokalen in de schoolgebouwen L en M is er insijpeling van regenwater boven raamopeningen of door het dak, met lichte schimmelvorming op de muren tot gevolg. De leuningen van de trappen en borstweringen in gebouw A en L zijn niet meer conform de regelgeving en dienen verhoogd te worden conform de veiligheidsvereisten. In de hoofdvestigingsplaats zijn op verscheidene plaatsen afgebroken trapneuzen en beschadigde tegels vastgesteld. Op de speelplaats is er op enkele plaatsen kans op valgevaar door losliggende tegels en oneffenheden. De vernieuwing van deze speelplaats is opgenomen in het masterplan. Sommige lokalen (onder andere die van de opleiding Sanitair) ogen vrij rommelig. In het gebouw L wordt een rommelhok (lokaal L108) gebruikt als kleedruimte voor leerlingen. Een aantal gebouwen zijn niet toegankelijk voor personen met beperkte mobiliteit.

De vestigingsplaats Kleine Breemstraat 34 voldoet niet aan de actuele bewoonbaarheids- en veiligheidseisen. De ramen zijn in zeer slechte staat. Bovendien zijn de ramen bovenaan open door openingen in metalen roosters. Er is lichte schimmelvorming op de muur door vochtinsijpeling. In de lokalen naast het atelier ligt een berg afval. Van deze locatie is nog geen risicoanalyse opgesteld.

De sanitaire installaties worden behoorlijk onderhouden, maar het aantal urinoirs en toiletten is te beperkt voor de leerlingenpopulatie. In de geplande nieuwbouw is met deze tekorten rekening gehouden. In het centrum voor deeltijds onderwijs (gebouw L) is het sanitair voor het personeel niet gescheiden voor mannen en vrouwen. Er staat eveneens een toilet rechtstreeks in verbinding met de eetplaats (lokaal L006). In gebouw M zijn er geen schotten tussen de urinoirs (eerste verdieping). Er is een concreet uitgewerkt beheersplan voor de preventie van legionella. De resultaten van de uitgevoerde controles konden niet worden voorgelegd. Niet alle producten met gevaarlijke eigenschappen zijn voorzien van een voorgeschreven etiket en worden opgeslagen in de geschikte recipiënten. Tijdens de rondgang zijn op verscheidene plaatsen gevaarlijke producten gevonden die bereikbaar zijn voor de leerlingen. Sommige MSDS-fiches ontbreken.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Volgens de verkregen informatie zouden heel wat problemen opgelost zijn na de realisatie van het masterplan. Indien de school de kwaliteit op het vlak van BVH consequenter bewaakt, daadkrachtiger de tekorten beheerst en de verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbeteringen op eigen kracht vorm te geven.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	neen
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	neen
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	neen

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** De school beschouwt de deskundigheidsbevordering als een belangrijk deel van het algemeen en het onderwijskundig beleid. Er wordt ingezet op zowel een vraaggestuurde als een aanbodgestuurde nascholing. De schoolleiding wenst de professionalisering te activeren en te verfijnen met als doel dit proces te verankeren voor de toekomst.
- Deze aanpak is het resultaat van bevraging, overleg en reflectie voorafgaand aan een dialoog tussen de directie en de vakgroepen en moet zorgen voor een breed draagvlak. Het nascholingsplan is dynamisch en bevat een reeks hoekstenen voor de realisatie van een kwaliteitsvolle deskundigheidsbevordering. De algemene doelstellingen op de korte en de lange termijn zijn vertaald naar specifieke doestellingen voor studierichtingen en vakken.
- Ondersteuning** De school informeert de leraren over zowel algemene als vakspecifieke nascholing. De deskundigheidsbevordering wordt voor nieuwe leraren opgenomen in de aanvangsbegeleiding. Het nascholingsplan zorgt voor een transparant kader, afgestemd op het school- klas- en vakniveau. Bij individuele aanvragen tot nascholing heeft de school aandacht voor het evenwicht tussen lesuitval en de mogelijkheid tot het volgen van goed gemotiveerde nascholing. Binnen de vernieuwingsinitiatieven met betrekking tot de deskundigheidsbevordering ontwikkelde de school een gestructureerd en informatierijk evaluatieformulier, dat een aanzet vormt tot reflectie en multiplicatie.
- Doeltreffendheid** Het beleid verwacht dat de vakgroepen en de individuele leraren dat zij de implementatie en multiplicatie van de gevolgde nascholing evalueren en doeltreffend toepassen. Deze verwachting is trouwens geformuleerd in het vernieuwde nascholingsbeleid. De effecten van deze visie worden niet opgevolgd. Sommige vakgroepen en heel wat individuele leraren hebben nagenoeg geen affiniteit met nascholingsactiviteiten in verband met de pedagogisch-didactische aspecten van de leerplanrealisatie en met het leerplangericht evalueren.
- Ontwikkeling** De vernieuwde aanpak van het nascholingsbeleid biedt kansen. De professionalisering is een vast onderwerp binnen het functioneringsgesprek. Het beleid geeft hiermee duidelijk een signaal dat het deskundigheidsbevordering verder wil ondersteunen en stimuleren.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Het team van coördinatoren laat zich inspireren door het document 'visie op zorg', geschreven door het Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs. De school concretiseert deze visie enerzijds met haar eigen visietekst over zorg- en sanctiebeleid, anderzijds met haar gedetailleerde functiebeschrijving voor elke personeelscategorie.

De schooleigen visietekst legt het accent op een brede kijk op leerlinggebonden problematieken die op school ontstaan. Daarbij wil het coördinatorenteam verder en breder kijken dan alleen naar de symptomen van de leer- en gedragsproblemen om oplossingen te zoeken. Zij willen de ouders, de leraren en de externe organisaties rondom de leerling verenigen. Het leerlingvolgsysteem moet daar als belangrijk communicatiemiddel fungeren.

Ondersteuning Alle pedagogische aangelegenheden binnen één graad worden toevertrouwd aan de betreffende graadcoördinator. Elke graadcoördinator heeft een halftijdse opdracht om die taken uit te voeren. De voltijdse zorgcoördinator vult verder aan, zorgt voor de aansturing van het team, legt contacten met externe organisaties en ontwikkelt de visie op zorg in de school.

De school voorziet in een elektronisch leerlingvolgsysteem op het leerplatform. Dat systeem is tot vorig schooljaar maar deels in gebruik geweest. Communicatie omtrent studiemethode of remediëring ontbreekt vaak. Die zit tot en met vorig schooljaar verspreid over het leerlingvolgsysteem, elektronische berichten en papieren notities. Dat hypothekeert de bruikbaarheid van die informatie. Het team is zich daarvan bewust en werkt intensief aan de opwaardering van het leerlingvolgsysteem.

Op de pedagogische raad werd de betere implementatie van dat systeem al besproken. In de toekomst zal de verbeterde manier van werken meegedeeld worden aan het hele korps tijdens de personeelsvergaderingen, die per graad ingericht worden. Alle beginnende collega's krijgen een mentor toegewezen die hen ook wegwijs maakt in het leerlingvolgsysteem en die aan hen de werkwijze aanleert.

Op het elektronisch leerplatform is een aantal handelingsplannen voorhanden voor leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen. De zorgcoördinator inventariseert alle attesteringen en archiveert die in het volgsysteem. Hij bezorgt daarna de lijst aan de leraren van leerlingen met nood aan aangepaste begeleiding. De leraren consulteren de handelingsplannen en zorgen voor de juiste stimulerende, compenserende, remediërende, differentiërende en dispenserende maatregelen (sticordi-maatregelen) in de klaspraktijk en tijdens examens. De uitvoering van die maatregelen wordt opgevolgd door de zorgcoördinator en door hem geëvalueerd. Indien nodig maakt hij notities in het leerlingvolgsysteem.

Doeltreffendheid De graadcoördinatoren screenen de rapporten systematisch om tekorten te signaleren. Dat gebeurt na elke rapportperiode. Zij nodigen de leerlingen uit via een elektronisch bericht. Zij stellen zelf een remediëringsplan 'leren leren' op voor de leerlingen die ingaan op het aanbod. De respons is tot op heden veeleer beperkt, maar toont een groeiende tendens. Voor meer vakgerelateerde remediëring sporen ze de vakleraren aan. Er worden geen remediëringslessen georganiseerd op vaste momenten. Dat is wel een agendapunt voor de volgende graadvergaderingen. De vakgebonden remediëringen blijven individuele initiatieven waarvan de doelmatigheid niet bekend is. Er zijn nauwelijks zichtbare sporen van remediëringsinspanningen in rapporten of andere communicatiekanalen. Een nauwkeuriger registratie zal deel uitmaken van de doeltreffender implementatie van het leerlingvolgsysteem.

Ontwikkeling Recentelijk kreeg het team van coördinatoren meer autonomie om de beleidslijnen omtrent zorg zelf vorm te geven. Die gunstige ontwikkelingen hebben al gezorgd voor een stroomlijning van de informatievergaring en -verwerking. Ze zorgen voor een breder draagvlak van hun visie door de nieuwe methodiek uiteen te zetten op de personeelsvergaderingen.

De school maakt gebruik van het aanbod van externe organisaties om te voorzien in nascholingen betreffende leerbegeleiding. De recente inhaalbeweging in haar organisatie heeft de nood aan gerichte bijscholing aan het licht gebracht en initiatieven zijn al genomen om daaraan deel te nemen.

4.3 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De schoolleiding is een tweetal jaar geleden gestart met een actie die moet leiden tot een kwaliteitsvol evaluatiebeleid. Eerst heeft ze haar evaluatiepraktijk in kaart gebracht en op grond daarvan heeft ze haar globale visie bijgesteld. De school tekent haar evaluatiebeleid uit conform haar christelijke visie op onderwijs. Voor de school is een kwaliteitsvolle leerlingenevaluatie een essentieel onderdeel van goed onderwijs. Het uitgangspunt van de evaluatie vormen in principe de eindtermen en leerplandoelen. Naast de visie heeft de school een praktische leidraad uitgewerkt in samenhang met haar evaluatieprincipes. Die principes vertolken de uitgewerkte visie op evalueren. Verder wil de school de leerbegeleiding en de evaluatie via remediëring aan elkaar koppelen. Het beleid streeft ernaar steeds prospectief te delibereren en zo weinig mogelijk C-attesten uit te reiken. Wat het bewaken van de validiteit, transparantie en representativiteit van de evaluatie betreft, gaat de school ervan uit dat de leraren en vakgroepen handelen volgens de vooropgestelde visie. Tot slot kiest de school er in haar visie voor voluit in te zetten op de competenties van de leerlingen. Zij heeft daartoe al een aantal initiatieven genomen door aan de vakattitudes een belangrijkere rol toe te kennen. De communicatie daarover aan het lerarenteam verloopt via de pedagogische raad, personeelsvergaderingen en mededelingen op het elektronisch leerplatform.

Ondersteuning Met de praktische leidraad voor evaluatie en de twaalf principes van evalueren ondersteunt de schoolleiding de personeelsleden en wijst ze op het belang van een kwaliteitsvolle evaluatie- en rapporteringspraktijk. Het beleid stelt namelijk in overleg met de pedagogische raad een referentiekader ter beschikking voor de organisatie van de evaluatie, rekening houdend met de onderwijsvormen en graden. Zo zijn er afspraken over het aantal rapportperiodes, de puntenverhouding attitudes/dagelijks werk en het aantal scores. In het bso opteert de school voluit voor permanente evaluatie, in het tso voor gespreide evaluatie. Ook wat de delibererende klassenraden betreft, hanteert zij een ondersteunend deliberatiekader.

Er bestaan echter geen eenduidige richtlijnen over de inhoudelijke aspecten van de evaluatie zoals transparante evaluatiecriteria, de verhouding tussen kennis en vaardigheden en proces- en productevaluatie. Ook wat de representativiteit van de toetsing ten aanzien van de leerplandoelstellingen betreft, bestaan geen afspraken, evenmin als voor het invullen van rapportcommentaren. Voor de verantwoordelijkheid van de uitwerking rekent de directie op de vakgroepen en de deskundigheid van de leraren. Verder doet de school een beroep op de vakbegeleiders om hen hierin te ondersteunen.

Ouders kunnen de leervorderingen van hun kinderen volgen via het elektronisch rapport.

Doeltreffendheid Het erkenningsonderzoek brengt sterke kwaliteitsverschillen bij de concretisering van de visie op lerarenniveau aan het licht. Die hangen samen met het gebrek aan een doelgerichte opvolging van de evaluatiepraktijk. Uit het erkenningsonderzoek blijkt tevens dat sommige vakgroepen en leraren zich met onvoldoende diepgang beraden over hun evaluatiepraktijk. De meeste vakgroepen geven namelijk geen voldoende brede invulling aan de evaluatie rekening houdend met de schoolvisie, de leerplandoelstellingen en de aanbevelingen in de leerplannen. Zo zijn er in de meeste vakgroepen noch gelijkgerichte afspraken, noch gelijkgerichte documenten over het aandeel van kennis en vaardigheden terug te vinden, waardoor de leraren overwegend individueel en naar eigen goeddunken handelen. De vraagstelling in sommige toetsen/examens is bovendien sterk kennisgericht.

Ook de beleidsaanpak om in het bso ten volle in te zetten op permanente evaluatie, heeft weinig rendement. Via de pedagogische raad werd bekomen om deels over te stappen naar examens, zowel voor technische als praktische vakken. De gescoorde punten worden verrekend in de permanente evaluatie via een vrij te bepalen verhouding, naar keuze van de vakgroep. Dat draagt echter opnieuw bij tot sterke divergentie tussen de vakken en studierichtingen en hypothekeert de transparantie.

Een positief punt vormt de evaluatie van de vakgebonden attitudes. De afspraak dat vakgebonden attitudes in het bso steeds moeten in rekening gebracht worden, wordt vrij algemeen opgevolgd. Door het vrij grote aandeel daarvan (30 %) is het aandeel van de kennis en vooral van de vaardigheden echter te beperkt. Bovendien zijn transparante criteria om de kennis- en vaardigheidscomponent te beoordelen zowel in het tso als in het bso doorgaans afwezig.

Problematische resultaten resulteren doorgaans in een remediëringaanbod, maar dat aanbod is niet altijd even doeltreffend afgestemd op de reële remediëringnoden. Feedback daarover is zowel binnen het elektronisch leerlingvolgsysteem als op het rapport maar beperkt aanwezig. De aanwending van het systeem voor de onderbouwing van de B- en C-attesten blijft dan ook beperkt. Meestal verwijzen de leraren naar de vaktekorten. In enkele vakken zijn er verwijzingen naar de niet bereikte leerplandoelstellingen. Door de afwezigheid van schoolbrede afspraken over het formuleren van rapportcommentaren zijn ook de kwantiteit en de kwaliteit van de geleverde feedback sterk leraar- en vakgebonden.

Een meerwaarde voor de school, alvast in een aantal studierichtingen, vormen de reflectiegesprekken over de veiligheid, werksfeer en organisatie op de werf betreffende de stage.

Ontwikkeling De laatste twee schooljaren heeft de school sterk ingezet op de verdere ontwikkeling van haar evaluatiepraktijk. Als eerste stap naar een nieuwe aanpak heeft het beleid daartoe haar visie en alle hiermee samenhangende documenten geüpdatet. Verder heeft ze een aantal initiatieven genomen voor de bevordering van de professionaliteit op het vlak van de evaluatiepraktijk. Zo doet de school regelmatig een beroep op de pedagogische begeleidingsdiensten om haar vakgroepen te laten reflecteren over een bredere en meer valide evaluatie. Ook een pedagogisch studiedag en diverse personeelsvergaderingen werden daaraan besteed. In de toekomst wil de school de klemtoon meer op procesevaluatie leggen en wil ze een PDCA-cirkel (plan, do, check, act) opzetten voor de evaluatie van de vaardigheden.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De leiding van de school berust bij de directeur, met naast zich een technisch adviseur-coördinator en een adjunct-directeur. De directie zet in op een gedeeld en gedelegeerd leiderschap. Het middenkader is uitgebreid en steunt o.a. op een zestal (deeltijdse) technisch adviseurs, drie graadcoördinatoren en een zorgcoördinator. De doelstelling van de directie is een open democratisch beleid te voeren om het welbevinden te verhogen. Daarbij worden de personeelsleden opgeroepen verantwoordelijkheden op te nemen en het voortouw te nemen in vernieuwingen en kwaliteitsverhogende initiatieven. De schoolleiding tracht op deze manier een grotere betrokkenheid te creëren bij het uittekenen van het beleid, een brede groep personeelsleden te motiveren en een draagvlak bij alle teamleden te verzekeren.

Deze beleidsaanpak is nog niet onverdeeld doorgesijpeld bij het hele personeelskorps. Het uitvoeringsniveau staat ook onder spanning door de moeilijke jaren waar de school door gaat. Het dalend leerlingenaantal noopt tot herschikkingen in het studietoeraanbod. De constante verhuizingen en herinrichtingen van lokalen en werkplaatsen ten gevolge van het infrastructuurmasterplan leiden tot onzekerheden. Toch lijkt het er sterk op dat de overgangsfase stilaan ten einde loopt. De recente verjonging van het middenkader betekent op het eerste zicht een verlies aan ervaring, maar het nieuwe engagement en de groeiende wil om er terug te staan, creëren kansen op een omslag.

Visieontwikkeling Voor haar visie verwijst de school naar haar katholiek opvoedingsproject dat is opgenomen in het schoolreglement. Het Technisch Instituut Heilig Hart wil 'vanuit een positieve benadering van de leerling oog hebben voor zijn talenten en dynamisch wegen op de belangrijkste momenten in de schoolloopbaan'. Centraal staat de totale vorming van de jonge persoon: de ontplooiing van hoofd, hart en handen. Om deze missie vorm te geven hanteert de school visieteksten en een jaarplan met prioriteiten. Dat leidde de afgelopen schooljaren bijvoorbeeld tot de bredere ontwikkeling van het zorgbeleid, tot de bijstelling van de deliberatieprocedures en tot de invoering van de rapportering van attitudes. De schoolleiding ziet zich voor grote uitdagingen geplaatst: een voldoende groot draagvlak creëren om de beleidslijnen te vertalen naar het uitvoeringsniveau en structuren opzetten om dat ook effectief op te volgen. Zo hebben de initiatieven om de vakgroepwerking te intensifiëren nog niet overal de gewenste effecten opgeleverd.

Wat betreft de externe profilering zit de school in een transitiefase. De klassieke productie-industrie verlaat het centrum van de provincie, ten voordele van de dienstverlenende nijverheid en de tertiaire sector. De school wil zich daarom meer oriënteren naar de innovatieve industriële technieken: nanotechnologie, robotica, domotica en de engineeringprocessen daarbinnen. Er liggen wellicht op lange termijn ook mogelijkheden binnen het tussengebied van kunst/design en techniek, en eventueel zorg en techniek. Met de grondige campusherschikking (masterplan) verlegt de ambitie zich naar het aanbod van 'modern technisch onderwijs', waarbij de harde sector en de zachte sector meer en meer samenwerken.

Besluitvorming De school beschikt naast de decretaal opgelegde participatieorganen over verscheidene organen voor formeel en informeel overleg en participatie, gaande van werkplaatsraden tot een pedagogische raad en coördinatorenoverleg. Diverse werkgroepen, vast of ad hoc, concretiseren aspecten van de schoolwerking en ondersteunen mee de participatieve besluitvorming. Er is ook vaak informeel overleg, op alle niveaus. De effectiviteit en de efficiëntie van de diverse werk- en overleggroepen kan nog verbeterd worden. Zo kent de pedagogische raad bijvoorbeeld geen vaste samenstelling en valt hij ook niet terug op een vast vergaderschema. De school heeft nog een weg af te leggen inzake doelmatigheid van de communicatie in twee richtingen, getuige de uitkomst van de recente personeelsenquête.

Kwaliteitszorg De school zit in een opbouwfase wat de systematisering van haar kwaliteitszorgsysteem betreft. De visie op kwaliteitszorg is voorlopig veeleer gefragmenteerd. De doelgerichtheid wordt nog niet ondersteund door een consistente en integrale visie met meetbaar geformuleerde doelstellingen. Toch zijn er beloftevolle aanzetten waarin het beleid sedert enkele jaren de schoolwerking in haar totaliteit probeert te benaderen via negen aandachtsgebieden. De recentelijk opgerichte kwaliteitscel is nog zoekende naar een performante bijdrage aan de kwaliteitsborging.

De school neemt initiatieven om de doeltreffendheid van haar werking in kaart te brengen en te verbeteren. Zij doet dit aan de hand van enquêtes en gegevensanalyses. De school heeft vooral zicht op en controle over de organisatieprocessen en de diverse aspecten van de leerlingenbegeleiding, maar in mindere mate op en over de andere onderwijskundige processen op uitvoeringsniveau. Het beleid volgt bijvoorbeeld de leerplanrealisatie tot op het studierichtings- en vakkenniveau nog niet systematisch op. In het stelselmatig doorlopen van de kwaliteitscirkel kan de school nog groeien.

Inbreuken op de regelgeving De inspectie is ervan overtuigd dat de school de inbreuk op het maximum aantal evaluatiedagen bij permanente evaluatie zelf kan wegwerken. Hetzelfde geldt voor het deels overschrijden van het maximum aantal wekelijkse lestijden in 1A. Daarom worden ze niet meegenomen in het eindadvies.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De dynamiek van de coördinatoren, die resulteert in een brede zorg voor de leerlingen.
- De vakbekwaamheid van de meeste personeelsleden.
- De brede vorming van de leerlingen.
- De reflectiegesprekken met de leerlingen in sommige studierichtingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aandacht voor visieontwikkeling.
- Het vastleggen van prioritaire actiepunten en beleidslijnen per schooljaar.
- De aanzetten tot gegevensverzameling in het teken van kwaliteitszorg.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor techniek in de A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in tso derde graad in Elektromechanica en in Industriële wetenschappen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De gelijkgerichtheid en de transparantie van de evaluatiepraktijk op vakniveau.
- De doeltreffendheid van de registratie en van de opvolging van de remediëringsinitiatieven.
- De motiveringen van de B- en C-attesten.
- De verbreding van de deskundigheidsbevordering tot pedagogisch-didactische nascholingen.
- De optimalisering van de onderwijstijd.

Wat betreft het algemeen beleid

- De werking van de overleg- en inspraakstructuren optimaliseren en efficiënter maken.
- Het uitwerken van een performante communicatiecultuur.
- Het implementeren en opvolgen van beleidsprioriteiten tot op uitvoeringsniveau.
- De opvolging van de leerplanrealisatie en de evaluatiepraktijk.
- De aansturing en de opvolging van de vakgroepen.
- De systematiek in de uitbouw van de kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie van Frans in de A-stroom (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie van Nederlands in de A-stroom (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie van Nederlands in tso tweede graad in Elektromechanica, Industriële wetenschappen, Elektrotechnieken en Mechanische technieken (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie van project algemene vakken in bso tweede graad in Basismechanica, Elektrische installaties en Hout (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie van bouw in bso derde graad in Ruwbouw (opvolging inspectie).
- De bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne (opvolging inspectie).

Wat betreft de regelgeving

- Het minimumlessenrooster respecteren in 1A (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)
- Het respecteren van het aantal evaluatiedagen bij permanente evaluatie (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans, Nederlands	
Graad 1 Bouw- en houttechnieken	Frans, Nederlands	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans, Nederlands	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans, Nederlands	
Graad 2 BSO Hout	Engels, project algemene vakken	
Graad 2 BSO Basismechanica	Engels, project algemene vakken	
Graad 2 BSO Elektrische installaties	Engels, project algemene vakken	
Graad 2 TSO Elektromechanica	Nederlands	
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	Nederlands	
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen	Nederlands	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	Nederlands	
Graad 3 BSO Ruwbouw		bouw

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **05-12-2017** opnieuw een controle uit.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jan MEERS de inspecteur-verslaggever	Jef SCHOofs de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	